

PERIODICALS

Juozo Giedraičio dovana Lietuvai – 12 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

- Tema: JAV LB ateitis – 2
- Ar sovietų nusikaltimai pri-lygsta nacių? – 3
- 2,8 proc. deficitas – 3, 15
- Rudeniai sveikinimai iš Ro-chester, NY – 4
- St. Petersburg, FL lietuvių naujienos – 4
- Gražus ketvirtas lietuviškas žiedas (II) – 5
- „Skautų kelias“ – 6
- „Draugo“ lietuviukai – 7
- Rašydamas knygą... – 8
- Gyvenimo kūryje (3) – 13
- Į šiaurę, į rudens spalvų sutik-tuves – 14

Valiutų santykis
1 USD — 2.50 LT
1 EUR — 3.45 LT

Pristatyta Europos humanitarinio universiteto veikla

Washington, DC (LR ambasados JAV info) – Bendru Lietuvos ir Švedijos ambasadorių JAV Žygimanto Pavilionio ir Jono Hafström kvietimu, spalio 17 d. Lietuvos Respublikos ambasadoje Washington, DC JAV politinei ir diplomatinei bendruomenei pristatyta kitais metais 20-metį minėsiančio Europos humanitarinio universiteto (EHU) veikla. Pristatyme dalyvavęs EHU rektorius profesorius Anatolij Mikhailov supažindino renginio dalyvius su EHU misija, pažymėjęs, kad 1992 m. Minske, nedidelės grupės intelektualų, metusių iššūkį konservatyvioms sovietinės aukštosios mokyklos tradicijoms, įkurtas EHU netrukus tapo vienu svarbiausių nacionalinių aukštojo išsilavinimo internacionalizacijos ir liberalizacijos centrų Vidurio bei Rytų Europoje. 2004 m. universitetas buvo priverstas nutraukti savo veiklą Baltarusijoje. Tačiau politinio, organizacinio ir finansinio Lietuvos vyriausybės, Eu-

LR ambasadoje Washington, DC JAV politinei ir diplomatinei bendruomenei pristatyta Europos humanitarinio universiteto veikla. Nuotraukoje (iš k.): EHU rektorius profesorius Anatolij Mikhailov, Jonas Hafström ir LR ambasadorius Žygimantas Pavilionis.

ropos Komisijos, kitų Europos šalių, visuomeninių JAV fondų ir organizacijų palaikymo dėka EHU atnaujino savo veiklą Lietuvoje ir nuo 2005 m. siūlo studijuoti bakalauro bei ma-

gistro pakopų programose. 2006 m. vasario mėn. Lietuvos Vyriausybė suteikė EHU Lietuvos universiteto statusą.

Su UIC tariamasi dėl lietuvių kalbos dėstymo

Chicago (PLB Lituanistikos katedros UIC info) – 2010 metų spalio mėnesį per savo tarybos posėdį Knoxville, Tennessee, Baltijos studijų pažangos asociacija („Association for the Advancement of Baltic Studies“, arba AABS) sudarė komitetą iš trijų narių (prof. Gunis Šmidchens, prof. Olavi Arens ir prof. Ain Haas) PLB Lituanistikos studijų katedrai remti. Komitetui iškeltas uždavinys ieškoti galimybių atkurti lituanistikos kursus ir programas University of Illinois at Chicago.

2011 m. balandį komitetas susitiko su Universiteto Literatūrų, kultū-

ros studijų ir lingvistikos mokyklos (PLB Lituanistikos studijų katedra yra tos mokyklos dalis) vadove prof. Rosilie Hernández pirmiausia paieškoti būdų atnaujinti nors lietuvių kalbos dėstymą. Buvo susitarta vėl tęsti pokalbius šių metų spalio 14 dieną. Į susirinkimą su komitetu šį kartą prof. Hernández pasikvietė daugiau Universiteto atstovų ir PLB Lituanistikos studijų katedros vedėją prof. Giedrių Subačių. Daugiausia tartasi dėl lietuvių kalbos dėstymo. UIC atstovai sakė negalintys imti dėstyti lietuvių kalbą savo lėšomis, paramos reikėtų iš šalies. Tada buvo

aptarta galimybė bendradarbiauti su Lietuvos Vytauto Didžiojo ir Vilniaus universitetais, ieškoti finansavimo šaltinių kitur, t. y. ne UIC. Taip pat svarstyta, kokiomis sąlygomis Universitetas galėtų sugrąžinti lituanistikos magistro ir daktaro programas, kaip kad sugrąžino polonistikos ir rusistikos. Kol kas nieko konkretaus nenutarta, tačiau aišku, kad be gausnių papildomų lėšų UIC tų programų nelinkęs atidaryti. Sutarta pokalbius tęsti 2012 metų balandį, kai AABS komiteto nariai atvyks į Čikagoje (tame pačiame UIC) rengiamą AABS konferenciją.

Ryšius su išeiviais Lietuva stiprins per švietimą, TV ir internetą

Vilnius (BNS) – Siekiant labiau įtraukti užsienio lietuvius į valstybės gyvenimą, per ateinančius trejus metus didžiausios investicijos planuojamos į „LTV World“ televiziją, lituanistinį švietimą ir balsavimą internetu. Pagal Užsienio reikalų ministerijos Vyriausybei teikiamą „Globalios Lietuvos“ kūrimo programos įgyvendinimo planą 2012–2014 metams, po daugiau kaip puspenkto milijono litų kasmet numatoma skirti formaliojo švietimo, kitų ugdymo įstaigų užsienyje veiklai lituanistinio švietimo srityje. Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos kanalo „LTV World“ pasiekiamumui ir plėtrai užsienyje užtikrinti per artimiausius trejus metus numatoma skirti beveik 11 mln. litų. Balsavimo internetu informacinei sistemai sukurti ir įdiegti 2012, 2013 ir 2014 m. numatoma skirti atitinkamai 500,000, 1,5 mln. ir 3 mln. litų. Tačiau pažymima,

kad ši priemonė bus vykdoma tik tuo atveju, jei bus priimti rinkimus reglamentuojančių įstatymų pakeitimai ir papildymai, nustatantys balsavimą internetu. Tokiu atveju taip

Vyriausybė patvirtino „Globalios Lietuvos“ įgyvendinimo planą trejiems metams.

pat numatoma spręsti užsienyje gyvenantiems Lietuvos piliečiams skirtų rinkimų apygardų sudarymo klausimus.

Tarp programos įgyvendinimo plane įrašytų priemonių – ir siūly-

mas įtraukti liepos 17-ąją – Pasaulio lietuvių vienybės dieną – į atmintinų dienų sąrašą. Siūloma sudaryti sąlygas psichologinėms konsultacijoms ir kitoms su išiliejimu į Lietuvos visuomenę susijusioms paslaugoms teikti (taip pat ir interaktyvioje erdvėje) emigrantams ir jų šeimų nariams.

Numatoma skatinti užsienio lietuvius dalyvauti su Lietuva susijusioje mokslo, kultūros ir sporto veikloje, o Lietuvos savivaldybių institucijas ir įstaigas – aktyviau įsitraukti į bendras su užsienio lietuviais iniciatyvas ir projektus. Planuojama remti ir užsienio lietuvių archyvų tvarkymą, išeivių išitraukimą į Lietuvai reikšmingo kultūros paveldo užsienyje paiešką, sklaidą, saugojimą ir sugrąžinimą. Visoms priemonėms per trejus metus numatoma skirti daugiau kaip 43 mln. litų. „Globalios Lietuvos“ kūrimo programa turėtų tęstis iki 2019 m.

Redakcijos žodis

LR Užsienio reikalų ministerijos teikiamas „Globalios Lietuvos“ kūrimo programos, kuri Vilniuje vykusiame PLB kraštų pirmininkų seime sulaukė nemažos pasaulio lietuvių kritikos, įgyvendinimo planas 2012–2014 metams gana ambicingas. Svariausios paramos susilauks „LTV World“ televizija, lituanistinis švietimas ir balsavimas internetu. Tiesa, kol kas balsavimas internetu yra tolimesnė svajonė, mat jis nėra įteisintas Lietuvos įstatymų. Be šių trijų pagrindinių tikslų, planuojama remti ir užsienio lietuvių archyvų tvarkymą, išievių įsitraukimą į Lietuvai reikšmingo kultūros paveldo užsienyje paiešką, sklaidą, saugojimą ir sugrąžinimą. Tai džiugi žinia išieivijos bibliotekininkams ir archyvarams. Bene daugiausia abejonių turėčiau dėl Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos kanalo „LTV World“ paramos, kuriai, atrodo, per ateinančius trejus metus bus atriektas didžiausias gabalas – beveik 11 mln. litų. Daugiau apie programos planą skaitykite šios dienos „Drauge“.

Vyr. redaktorė **Dalia Cidzikaitė**

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00. Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00 JAV

metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00
Kanadoje (USD)
metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu
metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00
Į Lietuvą reguliariu paštu
metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA: JAV

metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00
Kanadoje (USD)
metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu
metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
Į Lietuvą reguliariu paštu
metams \$70.00

Vyriausioji redaktorė – Dalia Cidzikaitė
dalia.cidzikaitė@gmail.com
Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė – Renata Šerelytė
rainbow.vilnius@gmail.com
Moderatoriai – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas:
rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

TEMA: JAV LB ATEITIS

JAV Lietuvių Bendruomenė dviejų emigracijų perspektyvoje

SILVIJA ANIULIENĖ

aš esu kaip individas, kokia mano etninė, tautinė priklausomybė. Vienas iš socialinių žmogaus poreikių – priklausyti tautai arba tautinei grupei. Žmogui yra svarbu jaustis priimtam ir vertinamam.

Labai dažnai tautinis pabudimas ateina ištikus nelaimei ar kai gyvenimas tampa sudėtingas. Neseniai mūsų Bendruomenėje tragiškai žuvo jaunuolis. Gyveno Atlanta mieste daugelį metų. Nei jis, nei jo giminės nebendravo su lietuviais, nesilankė tradiciniuose Bendruomenės renginiuose ar Mišiose – tuo metu nebuvo poreikio. Atsitikus nelaimei, giminės panoro atlikti laidotuvių apeigas lietuviškai, su lietuviu kunigu. Tai tik vienas skaudus pavyzdys, kad tautiškumas yra mumyse visuomet, tik ne visada jis yra pakankamai stiprus ar sąmoningai suvokiamas.

Stebint Bendruomenės gyvenimą, akivaizdu, kad antros bangos atstovai turi savo nusistovėjusią tvarką, papročius, rutiną, savą gyvenimo

mas – tai varomoji jėga. Kaip pavyzdį noriu paminėti Los Angeles – ten susikūrė alternatyvi LB. Buvo galima eilinį kartą nesutarti, tačiau išmintinga apygardos pirmininkė pasiūlė pagalbą ir globą – tapo mentoriumi.

Trečiabangių iniciatyvos vertinimas, jų veiklos skatinimas, paprasčiausia pagarba kitoniškiems jų poreikiams būtų puiki pradžia kuriant vieningą Bendruomenę.

Noriu pasakyti keletą žodžių apie eksperimentavimą. Prieš metus sušaukėme metinį susirinkimą ir surengėme Vasario 16-osios minėjimą bažnyčios salėje – puošnioje, rimtoje aplinkoje. Atėjo 12 žmonių – 6 jų buvo valdybos nariai. Renginio nuostoliai 150 dol. Šiemet pamėginome padaryti kitaip. Lietuvės tvarkomoje užėjo surengėme šventę tema „Aš, lietuvis, didžiuojuosi savo šalies Nepriklausomybe ir šiandien ją švenčiu!“ Vakaro metu vyko meno darbų paroda, džiaz koncertas. Aplinka Nepriklausomybės minėjimui buvo netradicinė, nebuvo ypatingos rimties ar patoso. Vakaras baigėsi šokiais. Dalyvavo 124 žmonės. Nuostolių – 0.

Akivaizdu, kad jau laikas rodyti meilę savo tautiškumui ir kitokiais būdais. Naujovės sužadina žmonių smalsumą. Susirinkę žmonės turėjo galimybę pabūti kartu, pajusti savo, kaip grupės, bendrumą, tapatybę. Kai turi dalyvius, gali palengva juos lavinti ir auklėti. Šis vakaras turėjo

Labai dažnai žiūriu į Atlantos Lietuvių Bendruomenę kaip į šeimą. Darnioje šeimoje vieni kitus mylime nepriklausomai nuo jos narių amžiaus ir socialinių skirtumų. Vieningoje šeimoje vieni kitus palaikome, nors ir ne visuomet pritariame kitokiai nuomonei. Tik sėkminga šeima gali išspręsti nesutarimus, priešpriešą – kompromiso keliu, be įžeidinėjimo ir pažeminimo. Tad sureikšminkime Bendruomenę kaip tautinę šeimą svetimame krašte.

tempą. Tai stabilu ir patikima. Tačiau šiuolaikinė padėtis Bendruomenėje reikalauja pokyčių. Noriu pacituoti Valdo Adamkaus žodžius: „Privalome šiandien sudaryti sąlygas naujam požiūriui, naujai žmogaus bendravimo su žmogumi etikai ir svarbiausia – pagarbą vienas kitam.“

Šiandien skundžiamasi, kad žmonės neina į Bendruomenės renginius, kad mažėja solidarumo įnašas. Akivaizdu, kad Bendruomenės, nesugebančios prisitaikyti prie naujų laikmečio reikalavimų, žlugs arba susilauks kitų organizacijų kūrimosi. Tai reiškia, kad didžioji dalis ant-rabangių pasiekimų bus prarasta ar neįvertinta. Esame susiskirstę pagal emigracines bangas, tapome „surūšiuoti“ pagal pilietybę. Laikas vienytis, ieškoti bendrų sąlyčio taškų. Nes tik vienybėje slypi tautos jėga.

Antrabangių patirtis, jų išmintis ir puikus gyvenimo svetur supratimas turi būti pagrindas Bendruomenės veikloje, o naujos bangos energija, naujos idėjos ir eksperimentavi-

„catch“ – dėstytojas Charles Perrin, rašantis disertaciją apie Lietuvą, perskaitė paskaitą. 124 klausytojai – neblogai.

Kai į renginį niekas neateina, telieka susivokti – kažką darome ne taip. Duokite galimybę jaunimui veikti, paskatinkite jį ir palaikykite. Be abejonės, ne viskas bus tobula ar pavykę, tačiau neklysta tik tas, kuris nieko nedaro.

Ir dar. Kiekvienas konfliktinis atvejis yra postūmis veiksmui. Bendruomenės vienybės siekimas – tai tas veiksmas, kurio dabar turime imtis. Nes tik vieninga Bendruomenė gali būti stipri, tik stipri Bendruomenė gali nuveikti didžius darbus. Lietuvai reikia didžiųjų darbų, ir mes tai galime padaryti.

Silvija Aniulienė – JAV LB Atlantos apylinkės pirmininkė.

Pranešimas skaitytas JAV LB XIX tarybos trečiojoje sesijoje 2011 m. spalio 7–9 d. Elizabeth, NJ.

Keturis kartus per metus pasirodančio žurnalo „Lituanus“ (anglų kalba) rudens (2011–3) numeryje yra įdomus, nors ir gana kontroversiškas straipsnis apie 2008 metais Prahoje įvykusios tarptautinės konferencijos deklaraciją, bandžiusią atkreipti Vakarų Europos politikų ir istorikų dėmesį, kad į buvusios Sovietų imperijos nusikaltimus reikėtų kreipti ne mažesnę dėmesį, nei ir į nacių padarytus nusikaltimus.

Straipsnio autorė Violeta Davoliūtė, Toronto University apsigynusi daktarės laipsnį, yra Briuselyje veikiančio Konfliktų ir kultūros tyrimų centro direktorė. Straipsnio pradžioje Davoliūtė, paminėjusi 1941 m. birželio 14 d. ir vėlesniais metais sovietų vykdytus lietuvių tautos trėmimus į Sibirą ir Kazachstaną, neužmiršta priminti ir tuoj po 1941 m. birželio 22 d. vykusią pirmųjų lietuvių atliktų nusikaltimų prieš vietinius žydus gyventojus, nebijodama paminėti ir vėliau išgarsėjusias Kauno „Lietūkio“ garaže įvykusias žudynes, po kurių sekė ir kitose Lietuvos vietose nacių organizuotos ir lietuvių rankomis vykdytos masinės žudynės.

Skatindamas prisiminti prieš 70 metų birželio 14 d. prasidėjusius trėmimus ir birželio 22 d. įvykusį sukilimą, LR Seimas 2011 metus paskelbė Laisvės gynybos ir didžiųjų nuostolių atminties metais. Seimas nusišėpė ir tuo metu vykusią žudynių, 2011 metus paskelbęs ir Holokausto aukų Lietuvoje atminimo metais.

Autorė teisingai pastebėjo, kad nors per tą nelemtą 1941 metų pusmetį vykusias deportacijas, sukilimą ir žudynes laikas jau dengia dulkėmis, kontroversija dėl tų įvykių nemažėja. Nors bandant sutaukinti lietuvių ir žydų bendruomenes nuo 1989

Ar sovietų nusikaltimai prilygsta nacių įvykdytiems?

ALEKSAS VITKUS

metų jau daug pasiekta, Davoliūtė mano, kad dar daug kas liko nepadaryta.

Nors šiandien Lietuvoje iš prieš karą buvusių daugiau nei 200,000 žydų bendruomenės narių yra likusi tik tragiškai maža saujelė, jos interesas ir suprantamas noras išlaikyti savo kultūrinį ir istorinį paveldą auga. Kas lieka dar neišspręsta, tai atlyginimas už iš žydų, asmenišką ir bendruomeninį, atimtą turtą, prieš žydus nusikaltusių lietuvių patraukimas į teismą ir nepriekaištingas holokausto istorijos paminėjimas mokyklų programose.

Kad Lietuvoje požiūris į 1941 metų įvykius pradėjo keistis tik 1989 metais, Davoliūtė aiškina žodžio laisvės neturėjimu ilgo sovietmečio laiku. Pirmas oficialus lietuvių dalyvavimas prisimenant holokaustą įvyko 1990 metais, kai buvo paskelbta „Žydų genocido Lietuvoje deklaracija“. Po jos sekė 1994 m. rugsėjo 23 d. priimta, dabar jau kasmet švenčiama Nacionalinė Lietuvos žydų genocido atminties diena. 1995 m. kovo 1 d. prezidentas Algirdas Brazauskas, kalbėdamas Izraelio parlamente, pripažinęs lietuvių dalyvavimą žydų žudynėse pridėjo karo nusikaltėlius patraukti atsakomybėn. Tačiau po tų įvykių praėjus tiek metų, toks pažadas praktiškai negalėjo būti ištesėtas.

Ieškodamas kompromiso, 1998

metais prezidentas Valdas Adamkus įsteigė tarptautinę komisiją nagrinėti nacių ir sovietų okupantų nusikaltimus Lietuvoje. Tai buvo pirmas bandymas pasauliui, o ypač Vakarų Europai, priminti, kad karo nusikaltėliai nebuvo vien naciai. Komisija buvo skelta į dvi pakomises: viena, vadovaujama VDU profesorius Liudo Truskos, tyrė sovietų, o kita, vadovaujama Seimo atstovo Emanuelio Zingerio, – nacių okupaciją.

Panašios komisijos buvo sudarytos ir kituose nuo sovietų jungo išsilaisvinusiuose kraštuose. 2008 m. birželio 3 d. bendra tų kraštų komisija Prahoje paskelbė „Europos sąžinės“ deklaraciją, kurioje europiečiai buvo raginami suprasti, jog įvertinti buvusių komunistinių režimų nusikaltimus yra tiek pat svarbu, kiek ir nacių. Viltiniai net buvo pareikalauta, kad sovietų nusikaltimai turėtų susilaukti tokio pat proceso kaip ir garsusis pokarinis Nuernberg teismas. Po ilgų diskusijų ir kai kurių pokyčių deklaracija, pavadinta „Dėl Europos sąžinės ir totalitarizmo“, didele dauguma 2009 metais buvo priimta Europos Parlamento, ji pasmerkė abiejų agresorių totalitarinius režimus ir veiksmus.

Tokiam nutarimui pasipriešino Rusijos atstovai, nesutikdami su deklaracijos tariamu teiginiu, jog už Antrojo pasaulinio karo įžiebimą yra kalta Sovietų Sąjunga. Nelabai Euro-

pos Parlamentas norėjo priimti ir pasiūlymą Molotov-Ribbentrop 1939 m. rugpjūčio 23 d. sutarties dieną paskelbti oficialia totalitarinių Europos režimų aukų atminties diena. Būdinga, kad Europos Sąjungos deklaracijai labai priešinosi žydų Simon Wiesenthal centras. Jo vadovas Efraim Zuroff ją pavadino „Red Brown“ manifestu, taip dejuodamas: „Jei komunizmas yra tas pats kaip nacizmas, tai komunizmas yra genocidas, kas reikštų, jog ir žydai yra kalti dėl genocido, nes tarp žydų buvo daug komunistų.“

Nors žydai ir toliau mėgsta kaltinti lietuvius antisemitizmu ir kolaboravimu su naciais, sau jie nenori prisiimti jokios kaltės. Kai 2008 metais Lietuvos prokuratūra pasiryžo ištirti prieš nacių kovojusių sovietų partizanų įvykdytus civilių lietuvių žudymus, keli išmūs Lietuvos žydai, kovoję tose partizanų grupėse, kviečiami į teismą kaip liudininkai – net ne kaip kaltinamieji – atsisakė atvykti. Bandymas teisti bet kokį po holokausto likusį gyvą žydą dėl karo nusikaltimų sukėlė tokią stiprią tarptautinę reakciją, kad Lietuvos prokuratūra bylą panaikino.

Žinoma, Lietuvos įstaigų nenoras kaltinti lietuvius bet kokiais karo nusikaltimais irgi nepadėjo. Prie susitaikymo proceso neprisidėjo nė šių metų kovo 11 d. Vilniuje įvykusį radikalių lietuvių nacionalistų grupės su plakatais „Lietuva lietuviams“ demonstracija. Toks piktnaudžiavimas Lietuvos nepriklausomybės diena, skleidžiant netoleranciją ir skirstant lietuvių piliečius į lietuvius ir nelietuvius, yra apgailėtinas, todėl ilgai nedvejodami jį pasmerkė premjeras Andrius Kubilius ir prezidentė Dalia Grybauskaitė.

Premjeras Andrius Kubilius atkakliai aiškina, kad kitais metais biudžeto deficitas negali viršyti 2,8 procento. Norint pasiekti tokį rezultatą, reikia įgyvendinti nemažai priemonių, iš jų svarbiausia – 2 proc. apkarpyti visų ministerijų išlaidas. Pasak Kubiliaus, tai „nėra ypač dramatiškas sumažinimas“.

Sunku sutikti su premjeru. Ir normaliomis aplinkybėmis mažinimas 2 proc. nėra smulkmena, o Lietuvos sąlygos – ypatingos. Jau trejus metus griežtai taupoma, ir gana sėkmingai. 2009 metais biudžeto deficitas buvo 9,1 proc. bendrojo vidaus produkto (BVP), šįmet bus maždaug 5 procentai. Tarptautinės vertinimų agentūros, įvertinusios griežtos finansų politikos laimėjimus, pagerino Lietuvos kreditą, smarkiai sumažėjo valstybės skolinimosi kainos.

Pažanga reali, bet ji buvo skausminga. Kitaip ir negalėjo būti. Negalima sukli laikrodžio atgal, negalima pradėti išlaidauti per rinkimų sezoną. Tačiau Kubiliaus siūlymai mažinti biudžeto deficitą iki 2,8 proc. atrodo lyg dirbtinis laikrodžio pavarymas į priekį. Tarptautinio valiutos fondo (TVF) atstovai gerai nurodė, kad iki šiol finansų konsolidavimas buvo susietas vien su išlaidų mažinimu, tad pravartu pagalvoti apie įplaukų ir biudžetą didinimą, išplečiant nekilnojamojo turto ir automobilių mokesčius, panaikinant daugelį mokesčių lengvatų. Dėl įvairių priežasčių, tarp jų ir dėl poreikio tenkinti koalicijos partnerių reikalavimus, Vyriausybė pasirinko lengviausią biudžeto balansavimo būdą – griežtai mažinti išlaidas ir nedidinti mokesčių. Karpyti yra

2,8 proc. deficitas – valstybės anoreksija ar vaistai nuo TVF?

KĘSTUTIS GIRNIUS

lengviau, negu sutelkti koaliciją mokesčių pertvarkai užtikrinti.

Lig šiol mokesčiai nebuvo didinami, nebus tai daroma ir dabar, nors TVF ir ragina. Viskas vėl bus grindžiama taupymu, pagrindinis krūvis vėl teks labiausiai pažeidžiamai visuomenės daliai. Žmonės yra pastebimai išvarę, socialinė atskirtis ir skurstančiųjų skaičius didėja. Gyventojų nuotaikos blogėja, juos apėmusi neviltis, ciniškas požiūris į valdžią, net į valstybę.

Konservatoriai atėjo į valdžią, turėdami ambicingą programą gerinti Lietuvą. Užklupti krizės jie visais būdais stengėsi ją įveikti ir skyrė tam daugiausia dėmesio. Gal per anksti skelbti pergalę, bet pasiekta pažanga turėtų skatinti Vyriausybę atsikvėpti ir vertinti šalies gyvenimą ne vien per finansų prizmę. Kovoti su didėjančia neviltimi, su pesimistiniu požiūriu į ateitį ne mažiau svarbu, negu sutramdyti valstybės finansus.

Reikia prisiminti, kad biudžeto karpymas vyksta žmonių ir programų sąskaita. Per pastaruosius metus mažintos lėšos švietimui ir mokslui, krašto apsaugai, naujų investicijų paieškoms ir kitiems dalykams. Gresia valstybinis nevalgumas.

Nėra abejonių, kad viešuosius fi-

nansus reikia suvaldyti, kad biudžeto deficitas silpnina ūkį ir krauna našta būsimoms kartoms ant pečių. Niekas neneigia, jog išlaidauti nevalia. Bet kodėl kitais metais valstybės deficitą būtina sumažinti iki 2,8 procento? Kokia čia magija slypi? Kodėl šis skaičius toks stebuklingas, kad jo nevalia atsakyti? Kodėl kitamet negalima apkarpyti biudžeto iki 3,5 ar 3,8 proc., ir tik 2013 metais – iki 3 proc. ar mažiau?

Tas skaičius nėra iš piršto laužtas. Griežtu taupymu ne vien siekiama patekti į euro zoną. Priklausyti jai tebeįgyvendinama, nors kai kurie narystės pranašumai išnyko. Negrįžtamai praėjo tie laikai, kai euro zonos nariai galėjo gerokai pigiau skolintis tarptautinėse rinkose vien dėl to, kad turėjo eurą. Dabar valstybės vertinamos individualiai. Bet, manau, tokioje pačioje finansinėje padėtyje esanti euro zonos narė vis dėlto sulauktų palankesnių skolinimosi sąlygų negu jai nepriklausantis kraštas.

Neginčytina, kaip svarbu vykdyti išipareigojimus Europos Sąjungai (ES) ir laiduoti, kad biudžeto deficitas neviršija 3 proc. BVP. Dėl krizės dauguma ES šalių neįgyvendina šios pareigos, bet Lietuva yra viena iš

penkių ar šešių didžiausių „nusidėjėlių“, kurioms taikoma perviršinio deficito procedūra.

Kartais galima rizikuoti Briuselio rūstybe. Kaip minėjau, biudžeto karpymai nualino valstybę. Be to, didesnis taupymas gali būti atvirkštinis-neproduktyvus. Premjeras teisingai sakydamas, kad kaupiasi naujos ūkio krizės debesy. Tarptautinės organizacijos ir vyriausybės mažina anksčiau ūkio augimo prognozes.

Esminis išlaidų karpymas nebūtinai yra geriausia politika artėjant krizei, kuri pakenks Lietuvos eksportui. Pasak premjero, kiekviena ministerija turi spręsti, „ar mažinti darbo užmokestį, etatus, investicijų projektus“. Kiekvienas iš tų žingsnių kenks paklausai, skatins ūkio traukimąsi, o ne plėtrą. Tai kartu su eksporto mažėjimu gali suduoti smūgį ūkiui, mažinti įplaukas į biudžetą, niekais paversti taupymą.

Ne vienas iškilus ekonomistas aiškina, kad dabartinėmis sąlygomis racionalu laikinai griežti ūkio skatinimo priemonių, nors tai ir didintų deficitą, tačiau tuo pat metu turi būti rengiami patikimi planai apkarpyti išlaidas ateityje. Lietuvoje didesnių skatinimo priemonių nebus, ko gero, ir negali būti, bet kodėl reikia taip taupyti?

Pasak Vyriausybės, yra rimta priežastis. Pastaraisiais mėnesiais baimės ir nepasitikėjimo banga užvaldė finansų rinkas. Bankai nebeskolina bankams, valstybėms vis sunkiau parduoti savo obligacijas. Todėl šiuo metu Lietuva tiesiog negali skolintis tarptautinėse rinkose, kitaip būtų priversta **Nukelta į 14 psl.**

TELKINIAI

Rochester, NY

Edvardo Gervicko lit. mokyklos mokytojos.

Virginijos Mockevičienės nuotr.

Rudeniniai sveikinimai

VIRGINIJA MOCKEVIČIENĖ

Sveikiname visus su prasidėjusiu rudeniu! Su nauju rugsėju, buvę, esantys ir naujai atėję į lietuviškų mokyklų klases mokinukai ir mokytojai! O sveikinimą Jums siunčiame iš Rytinės pakrantės, Rochester NY, Edvardo Gervicko mokyklėlės, kuri šiemet skaičiuoja jau septintuosius savo veiklos metus.

Mes esame laimingi, kad ir toliau galime susitikti, mokytis, šokti, dainuoti, tęsti lietuviškas tradicijas, kad mūsų gretose – net 21 vaikas, nuo 3 iki 13 metų. Laimingi, kad neleidžiame pranykti lietuviškam eilėraščiui, dainai, kad turime galimybę susitikti su įdomiais žmonėmis.

Aktorė Ona Pučkoriūtė-Zalensas visus užbūrė nepaprastu spektakliu.

Šių metų rugsėjo 17 d. pas mus svečiavosi viešnia iš Cleveland, OH Ona Pučkoriūtė-Zalensas, atvežusi nepaprastai puikų lėlių teatro spektaklį „Undinėlė“ pagal danų rašytojo H. K. Andersen pasaką. Aktorė visus užbūrė nepaprastu profesionalumu (pati yra baigusi Lietuvos konservatoriją 1979 m., kur įgijo aktorės specialybę). Tai savarankiškas Pučkoriūtės-Zalensas darbas, kuriam muziką sukūrė kompozitorius Faustas Latėnas, prie spektaklio kūrimo prisidėjo dailininkai Vega Vaičiūnaitė ir Vytautas Pakalnis.

Mažai apšviestoje patalpoje jaukiai įsitaisę vaikai sekė kiekvieną aktorės judesį, balso intonaciją, nuolatos kintančias dekoracijas. Vaidinimo erdvė – didelė knyga, kur, ver-

čiant lapus, keliauji į jūros gelmes, raganos buveinę, plauki lengvu princu laivu ar vaikštai po karaliaus rūmus... Lėlės – popierinės, plokščios marionetės, bet jos nebūtų tokios žavios, jei kiekviena nekalbėtų savo balsu, neintriguotų balso intonacija. Nedaugelis suprato lietuviškai sekamą pasaką, bet budriai stebėjo judesius, lyg užburti sekė kintančius vaizdus. Vienas mažylis, suprantantis lietuviškai, vis glaudėsi ir kartojo: „Aš bijau raganos...“, o gal taip jo vaizduotė veikė rausvų raganos labirintų šešėliai...

Spektaklis užtruko 35 min., bet salėje buvo tylu. Tik nutilus muzikos garsams, visi tarsį atsibudo. O sujudę tada, kai buvo atidarytas senas, išsipūtęs lagaminas, slėpęs daugybę lėlių. Drąsulių, norinčių išbandyti: pakilnoti, pajudinti, pamatuoti, – netrūko! Pati aktorė mielai komentavo, kaip pagamintos lėlės, iš kur jos atvežtos, kaip galima jas valdyti, nedraudė liesti, nešioti – tai buvo vienas iš didžiausių malonumų!

Esame dėkingi aktorei Onutei, Ed. Gervicko Fondui, kad galime sau leisti tokį jaukų džiaugsmą, kuris žavėjo ne tik vaikus, bet ir mokytojus bei tėvus!

Spektaklio emocijoms atslūgus, mūsų laukė dar viena staigmena, kurią mums pateikė iš New Jersey valstijos specialiai atvykęs Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos vadovas, Lietuvių Fondo tarybos narys Laurynas R. Misevičius. Jis įteikė 1,000 dol. čekį E. Gervicko lituanistinės mokyklos vadovei Aušrai Clifford. Kaip žinia, jau kelis metus Lietuvių Fondas steigia prizą lietuvių vyrų krepšinio „A“ lygio nugalėtojams – 1,000 dol. čekį krepšininkų parinktai JAV esančiai lituanistinei mokyklėlei.

Šiemet Worcester, MA birželio mėnesį vykusioje ŠALFASS sporto šventėje minėtas varžybas laimėjo čikagiečių komandoje jau daug metų žaidžiantis Motiejus Reimeris, šiuo metu gyvenantis Rochester, NY. Jo pasiūlymu, „Lituanicos“ iškovotą piniginį prizą nuspręsta dovanoti E. Gervicko lituanistinei mokyklai. Esame dėkingi komandai už šią dovaną mums, o ypač Reimeriui, kuris atvyko į mokyklėlę ir kartu su Laurynu po spektaklio įteikė čekį.

Virginija Mockevičienė – Edvardo Gervicko lituanistinės mokyklos Rochester, NY mokytoja.

St. Petersburg, FL

Lietuvių naujienos

Šv. Jeronimo parapijos festivalyje

parodyti ir kitas dalis. Lauksime!

Amerikos Lietuvių klubui – 50 metų!

Lietuvių klubas jau antrą kartą buvo pakviestas dalyvauti St. Jerome metiniame tarptautiniame festivalyje Largo, FL. Klubo valdyba ir talkininkai festivalio lankytojams pristatė lietuvių liaudies meną: gintarą, tautines lėles, kalėdinę eglutę, papuoštą šiaudinukais, juostas, drožinius ir maisto gaminius – kugelį, raguolį, grybukų pyragėlius. Lietuviškų valgių receptai buvo atspausdinti ir dalinami festivalio dalyviams. Viską paruošė darbščios Klubu valdybos moterys su talkininkėmis.

Meninėje programoje pasirodė grakštieji mūsų „Ritmo“ šokėjai su vadove Rima Kilbauskiene priešakyje, pašokę du liaudies šokius. Susirinkusieji žavėjosi mūsų tautiniais drabužiais.

Festivaliui pasibaigus, organizatorių atstovai pranešė, kad lietuviškas paviljonas įvertintas kaip geriausias. Nuoširdi padėka už gražų atstovavimą nepailstamai besidarbuojančiai valdybai.

Kun. kan. B. Talaišis iškeliauja

Kan. Bernardas Talaišis išvyko ilgesnėms atostogoms į Lietuvą, o spalio mėn. gale jis prisijungs prie St. Petersburg vyskupo Robert N. Lynch organizuojamos ir globojamos išvykos į Graikiją, Egiptą, Izraelį, Turkiją ir Italiją. Į St. Petersburg grįš lapkričio 10 d.

Kanauninką iki spalio 10 d. pavadavo kun. Mindaugas Grigalius, priklausantis Šiaulių vyskupijai ir šiuo metu studijuojantis Romoje. Jį pakeis br. kun. Jonas Bacevičius, OFM, Kennebunkport vienuolyno namų vikaras, o nuo spalio 23 d. atvyksta br. kun. Aurelijus Gričius, OFM Kennebunkport vienuolyno gvardijonas.

Dipukai – žmonės be vietos

Sekmadienį, rugsėjo mėn. 11 d., po pietų, Mečio Šilkaičio iniciatyva buvo parodyta pirmoji dalis iš keturių dalių laidos „Dipukai – žmonės be vietos“. Šią studiją paruošė ir išleido „Minčių studijos“ vedėjas ir pranešėjas Dalius Mertinas. Tai gana gražiai paruošta ir teisingai nušviesta dipukų istorija, jų gyvenimas, darbai, norai ir viltys. Šilkaitis pažadėjo

Kviečiame prisidėti prie šio minėjimo, įdedant savo sveikinimus į leidinuką. Sveikinimų kainos yra: vienas puslapis – 50 dol.; pusė puslapio – 25 dol.; ketvirtis puslapio – 13 dol.; bendras sveikinimas, po kuriuo bus surašytos sveikintojų pavardės, – 5 dol.

Jeigu norėtumėte įdėti savo sveikinimą, prašome atsiųsti pageidaujama tekstą ir atitinkamą čekį, išrašytą „Lithuanian American Club“ vardu iki š. m. spalio 25 d. Pranui Budininkui (400 – 64th Ave., Apt. 706 W, St. Pete Beach, FL 33706). Norintys gauti daugiau informacijos skambinkite Pranui Budininkui tel. 727-360-4276, arba rašykite el. paštu: Budininkas@aol.com. Prašome pridėti telefono numerį, kad, esant neaiškumams, galėtume susisiekti.

„Lietuvių žinios“, 2011 m. rugsėjis-spalis, nr. 423-424.

Gražus ketvirtas lietuviškas žiedas (II)

Pradžia spalio 18 d.

BRONIUS NAINYS

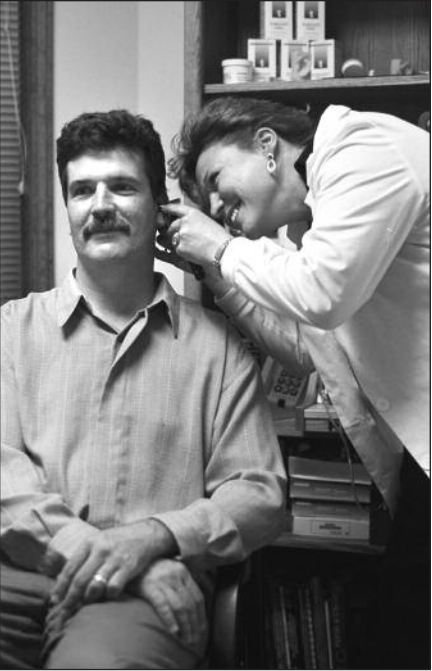
Ruzgų šeimos pagrandukas, jauniausioji dukra, ši ankstyvą pavasarį Dievo pašauktos Ritos sesutė Lindutė, pasuko visiškai kitu, lietuviams nelabai būdingos profesijos keliu. Ji panorą padėti klausą prarandantiems žmonėms. Ir ne atsitiktinai, bet iš širdies pašaukimo. „Širdžiai klausą yra pati brangiausia Dievo dovana, – teigia dr. Linda. – Kas būtų, jeigu negirdėtum lietuviškos liaudies dainos ar kūdikio švelnių pirmųjų žodžių ‘Aš tave myliu’? Klausą leidžia savo jausmus perduoti smegenims, yra tiesioginis ryšys tarp girdėjimo ir atminties. Girdėtų minčių smegenys ilgiau, o dažnai ir niekada, nepamiršta. Todėl labai svarbu girdėjimą nuolat tikrinti, o silpstantį gaivinti, gerinti.”

Dr. Linda ir Ričardas Burbos savo sutuoktinių dieną (1981).

Ši medicinos šaka, kaip ir kitos, reikalauja gero išsimokslinimo ir patyrimo. Dr. Linda šiuo keliu ėjo sąžiningai: bakalauro (Bachelor of Science) laipsnį ėjo Purdue University (1980), magistro – ten pat (1981), klausos specialybės daktarą apsigynė Arizona School of Health Sciences (2001), studijas gilino Kirksville School of Osteopathic Medicine.

Baigusi mokslus dr. Linda 1992 m. Glen Ellyn, IL atidarė pirmą klausos gydymo įstaigą, vėliau dar vieną – Carol Stream, IL (lietuviams pa-

Svainio Jurgio Riškaus klausą – puiki.

togesnę turbūt būtų Glen Ellyn, 487 Pennsylvania Ave.). Turėdama savo klinikas, dr. Linda dirba dar septyniose „Retirement Centers” įsteigtose klinikose. Dirbti vadybininku ji pasikvietė verslo ir finansų mokslų magistrą, savo vyrą Ričardą. Abu pluša šešias dienas per savaitę. Patarnavimas – draugiškas, šiltas, malonus, profesionalus. Klinikose įrengta šiuolaikinė moderni gydymo aparatūra. Lietuviai pasitinkami gražia, švaria lietuvių kalba.

Nors darbas atima daug laiko, Burbos neįaučia nuovargio ir daug savo laiko atiduoda lietuviškam darbui bei bendravimui lietuviškoje aplinkoje. Bendraudamas su jų šeima nepajausi, kad jie abu – jau antroji antrosios bangos (Ričardas) ir trečioji pirmosios bangos (dr. Linda) kartų atstovai. Jų gyvenimas toks pat lietuviškas, kaip ir pačių naujaušų, gal tik vakar čia atsiradusių lietuvių ateivių. „Kaip atsitiko, kas į tokį lietuvišką gyvenimą traukė ir kodėl jame, sakyčiau, taip pririšti likote?”, – klausiu.

Ir dr. Linda noriai pasakoja: „Širdyje ir kraujyje dega ta pati liepsnelė. Prisimenu, kai pirmą kartą lankiau mums taip brangią tėvynę. Kartu su tėveliu, kuris į ją grįžo po 40 išsiskyrimo metų. Prisimenu tą dieną kaip vakar. Pergyvenau ir močiutės pasakas. Ir džiugias bei liūdnas ašarėles braukiau. Ir ką mes čia, Amerikoje, vardan Lietuvos darėme. Kiek eilėraščių per Vasario 16-ąsias deklamavau, kiek liaudies dainelių draugų/draugių būryje dainavau, kad nepamirščiau savo tėvynės! Ir štai – pirmą kartą joje lankausi. Nuostabu. Susipažinau su visa tėvelio ir močiutės šeima, aplankiau tėvelio tėviškę ir takelius, kuriais močiutė bėgiojo pas Maironį posmelio, kuri norėjo iškalti ant okupanto caro kalėjime mirusio tėvelio kapo akmens. Ir tai buvo jau nebe pasaka, bet tikrovė.

Kodėl meilė Lietuvai tokia stipri, nors mes – jau antroji ir trečioji kartos? Gal todėl, kad mano močiutė ir tėvelis turėjo ją palikti nenorėdami? Nežinau... Bet žinau, kad ji gyvena giliai mūsų širdyse. Viskas, kas man pasaulyje svarbu, yra susiję su Lietuva, lietuvių tauta, jos kalba, papročiais, tradicijomis, su lietuviais draugais. Žinoma, gimstant naujoms kartoms, darosi vis sunkiau, bet žinau, kad lietuviška liepsnelė rusens, jeigu kurstysime ją meile tos tikrovės, kurią nuo lopšio per visą lietuvišką gyvenimą – namus, parapiją, mokyklas, stovyklas, organizacijas, lietuviško jaunimo aplinką – vesdami mums įdiegė tėvai. Jei parodysime, kokią tikrovišką jų dovaną mes turime, tai visada atsiras pulkelis žmonių, kurie ją perduos naujai kartai.

Todėl mums toks svabus yra Pasaulio lietuvių centras, kur nuolat tiesiamas ir puoselėjamas lietuviškumo kelias. Atrodo, lyg viskas savaime vyktų. Šiuose namuose viskas kaip Lietuvoje. Jeigu mes, lietuviai, neturėsime vietos, kur galėtume bendrauti, neturėsime mokyklos, kurioje tradicijų ir kultūros tęsėjai ruošiami ir mokomi, kaip tą, beje, ne kažin kokią pasaką, bet lietuviško gyvenimo tikrovę pratęsime? Ir kas tada atsitiks, jei ta tąsa nutrūks? Ir labai liūdna, kai atsiranda žmonių,

Ričardas ir dr. Linda Burbos savo klinikų priimamajame.

R. ir L. Burbų šeimos archyvo nuotr.

net ir organizacijų, kurie ir kurios neįvertina šios dovanos, neaukoja lietuviybės išlaikymui, neprisideda nė darbu. Ir nežinau kodėl – juk antrosios bangos ir jos antrosios kartos drauge įkurtas Centras kaip tik ir yra toji naujoms kartoms uždegta liepsnelė.

Mūsų pasaulis keičiasi greitai. Laikas brangus, bet kartais mes apie jį pamirštame ir nedarome to, kas tikrai svarbu. Bet, manau, kad vieną dalyką tikrai žinau – mes, lietuviai, esame tvirti kaip ažuolai, ir niekada nepasiduosime. Kiekviena karta turės savo tikslą. Kiekviena karta laikys raktą, kuris atrakina duris ateinančioms naujoms lietuvių kartoms. Ir, kas dar svarbiau – nuorodą, kaip pro jas į lietuvišką pasaulį įeiti. Ir, manau, ja bus pasinaudota. Aš tuo tikiu.”

Tuo tikiu ir aš, miela daktare. Kol yra tokių šeimų kaip Riškai, dar

kartą priminsiu – trys Jurgio ir a. a. Ritos sūnūs, jauni vyrai, tvirti kaip lietuviški ažuolai, ir dr. Linda ir Ričardas Burbos, nuo caro priespaudos ištrūkusios ir čia, Amerikoje, tada dar nedideliame miestelyje Gary, IN, devyniolikmetės Maironio gimnastės Antaninos Pusdešrytės su tūkstančiu lietuviškų liaudies dainų laigamine atsiradusios, ir su Izadoriumi Neniu sukurtos šeimos pradėtą lietuvišką gyvenimą beveik po 100 metų tęsiančių, viltys tokiam tikėjimui yra tikroviškos. Ir kol tarp antrosios bangos antrosios kartos dar turime jėgų tokį lietuvišką židinį – Pasaulio lietuvių centrą – susikurti ir jį išlaikyti (žinau dar keturias antrosios kartos šeimas po 100,000 dol. jo pirkimui paaukojusias), toks tikėjimas tik dar labiau sutvirtėja. Ir kartu tai atsakymas tiems, kurie tas kartas jau numarino.

Pabaiga.

ATLANTIC
Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Auto Export

Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Small Packages

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje

Air Freight

Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Trucking

Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

SKAITYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Iš kairės: vyr. skautė Emilija Rupšytė – išdininkė, vyr. skautė Ieva Petraitytė – skiltininkė ir s.v. Luke Kains – navigatorius, prityręs skautas Dailius Wilson – sekretorius / istorikas, s.v. Andrius Jurkšaitis – vyr. šefas.

Autoriaus nuotr.

Sydney skautai šturmuoja kalnus

Spalio 1 d. prityrę Sydney „Aušros“ tunto skautai, viešuoju transportu nusigavę į Palm Beach rajoną prie Tasmano jūros, pradėjo žygį su kuprinėmis palei Sydney Great Coastal Walk. Vos pradėję kopti suprato – lengvo pasivaikščiojimo nebus.

Pirmą dieną nužygiavo maždaug 13 mylių (21 km) iki Narrabeen rajono. Po karštos ir sočios vakariinės sumigo palapinėse. Per naktį smar-

kiai lijo. Tebelijo ir rytą, pūtė smarkus vėjas, bet kalniukų buvo mažiau. Neprarasdami gero ūpo, skautai nužygiavo maždaug 9 mylias (15 km) iki Manly rajono ir išsiskirstė.

Kitas skautų žygis numatytas gruodžio mėnesį Žydruosiuose kalnuose, į vakarus nuo Sydney, o sausį kops į aukščiausią visoje Australijoje Kosciuskos kalną.

Klajojantis Ančiasnapis

Vydūno fondas kviečia

lietuvių visuomenę ir skautiškosios šeimos narius

lapkričio 20 d. 12:30 val. p. p.

dalyvauti pasaulinio lygio mokslininko, Purdue University profesoriaus emerito

ROMUALDO VISKANTOS

pagerbime,

kuris vyks Pasaulio lietuvių centre (14911 127th St., Lemont, IL 60439)

Programoje:

trumpa akademinė dalis, prisiminimai, sveikinimai ir pietūs.

Apie dalyvavimą prašome pranešti iki lapkričio 6 d. Militai Lauraitienei tel. 708-489-2941.

Prašau pagalbos

„Skautybės keliui“ trūksta „Drauge“ medžiagos. Būti „Skautybės kelio“ redaktore yra nelengvas darbas. Nors nelengvas darbas yra gana smagus: skaitai aprašymus iš kitų vietovių, sužinai, ką kiti skautai ir skautės veikia. Aš jau tų aprašymų pasiilgau, galvoju, kad ir mūsų skaitytojai jų pasiilgo.

Prašau aprašymų apie Jūsų vietovės skautybės veiklą. Ar šią praėjusią vasarą stovyklavote? Kaip pasisekė? Ar buvo smagu? Ar jau pradėjote savo skautiškus veiklos metus?

Kokie yra Jūsų tunto ar vietovės veiklos planai? Ką Jūs veikiate? Kada bus Jūsų Kaziuko mugė? Ar kas davė įžodį? Ar kas sukūrė skautiškas šeimas? Mūsų skaitytojai nori žinoti. Be Jūsų aprašymų nebus ką skaityti „Skautybės kelio“ laidoje.

Aprašymus galite man siųsti el. paštu: ausra67@sbcglobal.net arba adresu: 8830 Magnolia Court, Orland Park, Illinois 60462. Lauksiu iš Jūsų žinučių.

s. Aušra Jasaitytė Petry
„Skautybės kelio“ redaktorė

2011 metų Vydūno jaunimo fondo premijos

Šiais metais Vydūno jaunimo fondas Lietuvių skautų sąjungos nariams teikia v. s. fil. Jono Dainausko ir v. s. fil. Halinos Plaušinitienės 1,000 dol. vardines stipendijas.

59-erius metus gyvuojantis Vydūno jaunimo fondas remia lietuvių studentų studijas ir vertingų knygų leidimą, skiria mokslo premijas Akademinio skautų sąjungos garbės narių vardais, leidžia savas knygas, skelbia rašinių konkursus, remia vertingus Lietuvių skautų sąjungos ir Lietuvos skautijos lavinimo pobūdžio projektus.

Nuo 2010 metų Vydūno jaunimo fondas pradėjo skirti 1,000 dol. vardines stipendijas studijuojantiems Lietuvių skautų sąjungos nariams. 2011 metais bus skiriama keturiolika stipendijų studentams, kurie užpildys stipendijos prašymo anketą ir pateikė reikalaujamą dokumentaciją iki šių metų lapkričio 3 d. 2012 metais bus teikiama šešiolika stipendijų.

Šių metų stipendijos pavadintos v.s. fil. Jono Dainausko, akademikų skautų įkūrėjo Lietuvoje ir „Korp! Vytis“ garbės nario, bei ASD garbės narės v.s. fil. Halinos Plaušinitienės vardais.

Fil. Jonas Dainauskas buvo žymus istorikas, teisininkas, publicistas, straipsnių autorius, knygų leidėjas, Lietuvos Statuto žinovas, bibliotekininkas, bibliografas, visuomenininkas. Gimė 1904 m. sausio 21 d. Kaune. Nuo 1919 m. priklausė Lietuvos skautų sąjungai. Vienas iš ASS steigėjų, kurie 1924 m. Lietuvos universitete įsteigė Studentų skautų draugovę, ASS pradininkę. Paruošė to vieneto ženklio projektą, vėliau tapusiu „Korp! Vytis“ ženkliu. Pasiūlė šūkį „Ad Meliorem!“ Vienintelis ASS steigėjas visą gyvenimą aktyviai dalyvavęs „Korp! Vytis“ ir bendroje ASS veikloje. Mirė Čikagoje 2000 m. gegužės 27 d.

Fil. Halina Plaušinitienė buvo ASS Centro vadijos narė, aktyvi Čikagos ASS ir FSS narė. 1938 m. davė tikrosios narės pasižadėjimą Vytauto Didžiojo universitete Lietuvoje. 1947 m. pirmininkavo Studentų skautų draugovės atkūrimo sueigoje Hanau, Vokietijoje. Buvo Lietuvių skaučių Sesierys vadijos narė Vokietijoje ir JAV. 1958 m. įsteigė „Kernavės“ tuntą Čikagoje, kuriam ir vadovavo. Fil. Plaušinitienė ne vieną kadenciją buvo Lietuvių skautų sąjungos Garbės teismo narė, Čikagos skautininkių draugovės draugininke. Vadavo „Sese, budėk!“ knygos redakcinei komisijai. Dešimt metų buvo „Skautų aidas“ redakcinės „Pelėdos“ skilties pirmininkė bei narė.

Stipendijos reikalavimai

1. Kandidatas/kandidatė bent trejus metus yra aktyvus/aktyvi ir yra pasižymėjęs/pasižymėjusi Lietuvių skautų sąjungos narys/narė-vadovas/vadovė;

2. Kandidatas/kandidatė yra baigęs/baigusi gimnaziją gerais pažymiais;

3. Kandidatas yra pradedantis/pradedanti arba šiuo metu studijuojantis/studijuojanti universitete, kolegijoje ar kitoje aukštojo mokslo įstaigoje;

4. Kandidatas/kandidatė turi stipendiją panaudoti studijoms bet kurioje pripažintoje („accredited“) mokslo įstaigoje.

Reikalingi dokumentai

1. Pilnai užpildyta stipendijos prašymo anketa;

2. Vėliausias oficialus gimnazijos ar universiteto pažymių dokumentas („transcript“);

3. Be prašymo reikia vieno/vienos LSS vadovo/vadovės rekomendacijos, kuri:

a. apibūdina kandidato/kandidatės skautišką veiklą, vadovavimo pasiekimus, skautiškumą bei kitą veiklą lietuviškoje ir savo krašto visuomenėje;

b. patvirtina, kad kandidatas bent trejus metus yra LSS narys ir paaikšina, kodėl kandidatas yra vertas šios stipendijos;

c. vadovo/vadovės tiesiogiai siunčiama Vydūno fondo adresu ar el. paštu (mailed or e-mailed directly to Vyduno fondas).

Stipendijų svarstymo kriterijai

1. Studento pasiekimai ir veikla gimnazijoje ir/ar universitete;

2. Skauto/skautės pasiekimai Akademinio skautų sąjungos veikloje;

3. Skauto/skautės pasiekimai LSS veikloje: pažangumo, vadovavimo, skautiškumo srityse;

4. Studento finansinė padėtis ir stipendijos reikalingumas tęsti/baigti pasirinktą mokslo sritį.

Užpildytą stipendijos prašymo anketą ir visą dokumentaciją reikia grąžinti Vydūno jaunimo fondo raštinės adresu iki 2011 m. lapkričio 3 d. („deadline for applications – November 3, 2011“). Stipendijos prašymo anketą rasite Vydūno fondo tinklalapyje adresu: www.vydunofondas.net arba paprašius Vydūno fondo sekretorės Vidos Brazaitytės el. paštu: vidabrazaitis@hotmail.com.

Stipendijos bus skirstomos Vydūno fondo valdybos lapkričio mėnesio posėdyje. Po posėdžio visiems kandidatams bus asmeniškai pranešta dėl stipendijos suteikimo.

Rezultatai taip pat bus paskelbti Vydūno fondo tinklalapyje www.vydunofondas.net po 2011 m. lapkričio 30 d.

VF informacija

„DRAUGO“ LIETUVIUKAI

Redaktorė Laima Apanavičienė • El. paštas: laimaa@hotmail.com

LR Generalinio konsulato kvietimu iki spalio 24 dienos JAV lankosi bei savo kūrybą pristato žinomas Lietuvos rašytojas, Švietimo ir mokslo ministerijos įsteigtos Vaikų literatūros premijos laureatas **Vytautas Račickas**

Spalio 22 d. 9 val. r. rašytojas lankysis Čikagos lituanistinėje mokykloje, o 12 val. p. p. jis susitiks su Maironio lituanistinės mokyklos (Lemont) moksleiviais

Siūlome jauniems skaitytojams ištraukas iš V. Račicko knygelių „Šlepetė“ ir „Gyveno kartą Lukošiukas“.

Šlepetė

Ruda storapadė šlepetė – vienintelis daiktas, Edvardukui primenantis tėtį. Tą šlepetę tėtis išvažiuodamas tikriausiai per skubėjimą pamiršo įsidėti į savo krepšį. O gal tiesiog jos nepastebėjo, nes buvo nugrūsta į patį batų dėžės kamputį.

Taip jau atsitiko, kad juodu su tėčiu tą dieną išėjo į miestą. Edvardukas laikėsi šikibės tėvelio rankos ir buvo nepaprastai laimingas – juk nedažnai su tėčiu pasivaikščioti išeidavo. Tąsyk net į ledainę užsuko. Ir, žinoma, pasivaišino. Tėtis kava, o Edvardukas – šokoladiniais ledais.

Tėtis retai kada nupirkdavo ledų, saldinių ar kramtomosios gumos. Nebent Edvardukas išprašydavo. Tačiau tuokart neprašytas nupirko. Tikriausiai daug pinigų turėjo. Žinoma, turėjo. Antraip būtų nedrįsęs eiti į avalynės parduotuvę. Juk batai yra brangūs.

– Nori ledų? – paklausė tėtis, kai juodu priėjo tą nedidelę skaniai kvepiančią kavinukę.

Keistas klausimas. Ledų Edvardukas visada nori. Ypač šokoladinių.

– Kol tu ledus sučiulpsi, – tarė tėtis, – aš trumpam į parduotuvę užbėgsiu. Ji čia pat.

– Ką pirksi, tėti?

– Noriu tik pasidairyti. Gal yra gražių batų?

– Ir aš su tavim!

– Nereikia. Pabūk čia. Aš vienas.

Taigi tėtis prisakė vaikui sėdėti ir laukti, kol atneš užsakytus ledus. O pats į avalynės parduotuvę nuėjo. Batų pirkti. Tačiau Edvardukas tėčio kažkodėl nepaklausė. Net nepargavęs padavėjos atneštų ledų, pakilo nuo kėdutės ir smuko pro tas pačias duris, pro kurias ką tik tėtis įėjo.

Tėčio nugarą vaikas pamatė iš tolo. Jis stovėjo šalia prekybos ir kalbėjosi su pardavėja. Edvardukas lyg nujausdamas kažką negera, pasi-

slėpė už geležinio batų konteinerio.

– Aš negaliu. Aš juk turiu sūnų... – lyg kažko išsigandęs prikimusi balsu tarė tėtis.

– O sūnus turi motiną...

– Bet aš negaliu jo palikti.

– Tu nemyli manęs.

– Nekalbėk šitaip!

Kas ta pardavėja? Iš kur tėtis ją pažįsta? Ir kodėl ji su tėveliu šitaip kalba? Vadinas, tėtis visai ne batų pirkti čia atėjo. Todėl ir Edvarduko į parduotuvę neleido.

Iliustracija iš knygelės „Šlepetė“.

Nieko nelaukęs spruko į gatvę, kad tėtis nepamatytų, ir lyg niekur nieko atsisėdo ant savo kėdutės. Ant stalo tebestovėjo ledai. Grybštelėjo plastikiniu šaukšteliu kruopelytę ir įsidėjo į burną. Ledai buvo šalti, net liežuvį degino.

Netrukus ir tėtis atėjo.

– Dar nesuvalgei? – paklausė vis

dar užkimusiu balsu.

– Kad neskanūs...

– Ledai neskanūs?

– Aha. Ir labai šalti.

– Daugiau kad neprašytum! – užkimęs balsas pasidarė ne visai draugiškas.

– Na, ar nusipirkai batus?

– Tik šlepetes... Batų mano kojai, kaip visada, nėra...

Iš tikrųjų rankoje tėtis laikė rudas viena į kitą sukištas vyriškas šlepetes.

– Senąsias jau visai sunešiojau... O be šlepečių namie nesmagu... – tėtis aiškinosi lyg vaikas, be tėvų leidimo saldumynams išleidęs visą gražą.

– O kodėl mamai nenupirkai? – paklausė Edvardukas.

– Mamos šlepetės dar beveik naujos, – išgirdo atsakymą.

Kol tėtis niūriai tylėdamas gėrė kavą, Edvardukas šiaip ne taip suvalgė ledus.

Parėjęs į namus, tėtis įsispyrė į naująsias šlepetes ir, kaip visada, atsisėdo prie televizoriaus. Jis kažkodėl visai nesidžiaugė pirkinium. Mama taip pat. Ji net nepaklausė, kiek kainavo.

Apskritai mama su tėčiu, galima sakyti, nesišneka. O jeigu šnekasi, tai labai garsiai, net kieme girdėti. Kaimynės kalba, jog Edvarduko tėveliai stovi ant skyrybų slenksčio. Nejaugi? Edvardukas nenori tikėti. Juk jų bute net slenksčio nėra. Bet kodėl nuo sienos dingio tėvelių vestuvinė nuotrauka? Kodėl juodu televizorių atskirai žiūri? Tėtis svetainėje „Taurą“, o mama virtuvėje – mažąjį „Šilėlį“.

Beje, kai sykį Edvardukas paklausė, kodėl su tais televizoriais šitaip, mama tyliai atsiduso ir paaiškino, jog spalvotas vaizdas kenkias jos akims, jog daktarai patarę jai apskritai televizoriaus nežiūrėti. Bet kad rudenį vakarais nėra kas vei-

kia... Mamai, ne tėčiui. Tėtis pastaruoju metu itin daug dirba. Todėl namo pareina labai vėlai, kai Edvardukas jau saldžiai miega. O į darbą išeina, jam dar neprabudus...

Bet visa tai buvo tada, kai Edvardukas lankė darželį ir nieko neišmanė apie gyvenimą. Dabar jis – pirmaklasis. Moka suskaičiuoti iki šimto, dviem kilputėm užrišti batų raištelius ir žino, iš kur gandrai atneša vaikus. Ir dar jis žino, jog tėtis jau daug dienų nepareina į namus – nei vėlai vakare, nei anksti rytą. Nes vieną dieną susidėjo į automobilį savo daiktus ir išvažiavo, net sudie nepasakęs. Nei mamai, nei Edvardukui.

Edvardukas tada tris dienas su niekuo nekalbėjo. O ketvirtąją paklausė:

– Mama, kur išvažiavo tėtis?

Mama atsakė:

– Nežinau. Ir žinoti nenoriu.

Ir, priėjusi prie lango, pravirko.

Daugiau Edvardukas nebeklausinėjo.

Tą dieną, kai tėtis išvažiavo, mama išmetė visus namie likusius tėčio daiktus: geltoną muilinę, kurią jis pasiimdavo į komandiruotę, seną užrašų knygutę mėlynais viršeliais, artipilnį buteliuką odekolono, ko gero, visai nenaudotą kinišką parkerį auksine plunksna ir dar daug visokių menkniekių.

Suprantama, mama būtų išmetusi ir tą šlepetę, bet Edvardukas su skubo laiku ją paslėpti.

Kartais, kai Edvardukui pasidaro liūdna ir neramu, jis išsitraukia iš savo slėptuvės tėveliu kvepiančią šlepetę, palaiko ją rankose, ir tarytum lengviau pasidaro. Tik vienintelė mintis Edvardukui ramybės neduoda – kaip tėtis be tos šlepetės gyvena? Juk jam kada nors vis tiek atsibos kaire koja basom vaikščioti ir jis tikrai ateis užmirštos šlepetės pasiimti...

Lukošiuko sapnas

Gyveno kartą Lukošiukas. Miegodamas jis dažnai sapnuodavo.

Ir susapnavo Lukošiukas, kad jis – turtingiausias žmogus pasaulyje.

Reikia nusipirkti ledų, pagalvojo. Nuėjo į „Maxima“ ir nusipirko. Reikia nusipirkti dviratį, pagalvojo. Nuėjo ir nusipirko. Reikia nusipirkti namą prie ežero. Nuėjo ir nusipirko.

Sėdi Lukošiukas patogiai fotelyje ir televizorių žiūri. O televizorius ir sako: „Didžiausias turtas yra ne daiktai, o intelektas.“

Reikia nusipirkti intelekto, pagalvojo. Nuėjo į „Maxima“ ir sako:

– Duokit dvi pakuotes intelekto!

– Ko?

– Intelekto.

– Lukošiuk, intelekto už jokių pinigų nenusipirksi.

– Nusipirksiu. Aš – turtingiausias žmogus pasaulyje!

– Jeigu parduotuvėje intelekto ieškai – tikrai nesi turtingiausias. Ir tada Lukošiukas pabudo.

Sunkus skaičius

Gyveno kartą Lukošiukas. Jam buvo dešimt metų. Jis nelankė mokyklos, bet labai mėgo žaisti futbolą.

Kai jis atėjo į mokyklą, mokytoja paklausė Lukošiuko, kiek futbolo komandoje žaidėjų.

– Vienuolika, – atsakė Lukošiukas.

– Šaunuolis! – pagyrė mokytoja. – O dabar parašyk tą skaičių lentoje!

– O kurį vienetą rašyti pirma? – paklausė Lukošiukas.

Lukošiukas ir skaitymas

Gyveno kartą Lukošiukas. Jam buvo dešimt metų ir jis labai nemėgo skaityti.

– Jeigu neskaitysi knygelių, – pagąsdino jį mokytoja, – vaizduotės neturėsi!

– O kam man ta vaizduotė? – pa-

Iliustracija iš knygelės „Lukošiukas“.

klausė Lukošiukas.

– Kad galėtum eilėraščių sukurti.

– O kam man tas eilėraščių?

– Kad Kalėdų Seneliui pasakytum.

– Ką dar galėčiau sukurti? – susidomėjo Lukošiukas.

– Dar galėtum sukurti romaną.

– O kam man tas romanas?

– Kad visi jį skaitytų.

– Ką dar galėčiau sukurti?

– Individualią įmonę, – tarė mokytoja.

– O kam man ta įmonė?

– Kad savo verslą turėtum.

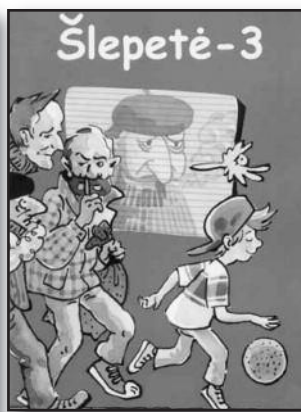
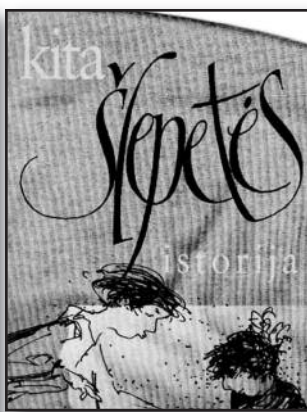
– O kam man tas verslas?

– Kad pinigų užsidirbtum.

– O kam man tie pinigai?

– Taigi... Jeigu turėtum vaizduotę, neklaustum.

Iš knygos
„Gyveno kartą Lukošiukas“

Vytauto Račicko „Šlepetė“ (1996) buvo pripažinta geriausia metų knyga. Sėkmės pasiekimas, autorius parašė jos tęsinius: „Kita šlepetės istorija“ (1998) ir „Šlepetė – 3“ (2000). O 2004 metais pasirodė ketvirtoji šlepetės dalis – „Seni pažįstami, arba ketvirtoji šlepetė“.

Rašydamas knygą kažkodėl tikiu, kad ją perskaitęs vaikas taps laimingesnis

LAIMA APANAVIČIENĖ

Sėsdama rašyti šio straipsnio galvojau apie sutapimus, kuriuos kartais pateikia gyvenimas. Seniai seniai, tolimais 1968-aisiais (pamenu, nes tais metais baigiau vidurinę mokyklą), grupei Lietuvos moksleivių – jaunųjų literatų konkurso nugalėtojams – buvo suorganizuotas kūrybinis žygis „Kačerginė – Rambynas“. Dvi savaites jaunieji Lietuvos literatai keliavo Nemuno pakrante, lankė pakelyje esančias literatūrinės vietas, dalinosi mintimis apie kūrybą, klausėsi savo draugų. Tam žygiui vadovavo šiuo metu jau gerai žinomas dramaturgas Juozas Glinskis ir dar jaunas amžinybės iškeliavęs poetas Vidas Marcinkevičius, kuriam po mirties – 1980-aisiais – už eilėraščių rinkinį „Žalumos kodas“ buvo įteikta Zigmo Gėlės premija.

Po daugelio metų, š. m. spalio 8 d. „Draugo“ literatūriniame priede vėl netikėtai „susitikau“ su V. Marcinkevičiumi – tos dienos priedo 3 psl. buvo išspausdinti poeto, neatlaikiusio savo knygos vilkinimo ir ideologinės kritikos priekabių ir savo noru pasitraukio iš gyvenimo, eilėraščiai.

O štai šiomis dienomis tą žygį priminė dar vienas įvykis – į Čikagą atvyksta vaikų poetas Vytautas Račickas, kuris kartu su kitais moksleiviais keliavo iš Kačerginės į Rambyną.

Iš anų laikų jaunimo būrio išaugo daug šiuo metu Lietuvoje gerai žinomų žmonių – aktorius Vytautas Kernagis, rašytojas Danielius Mušinskas, aktorius Juozas Kisieličius, poetė Nijolė Miliauskaitė – visų neišvardinsi. Visų jų kelias į kūrybines aukštumas prasidėjo mokyklos suole. Deja, nemažai jų per anksti iškeliavo Anapilin.

Dabar Vytautas – jau gerai žinomas vaikų rašytojas., per tris dešimtmečius išleidęs 24 knygas vaikams ir paaugliams, gavęs ne vieną apdovanojimą – Lietuvos komjaunimo premija

už apysaką vaikams „Zuika padūkėlis“ (1985 m.), Š. Marčiulionio premija (1997 m.), G. Petkevičaitės-Bitės premija (1998 m.) už apysaką vaikams „Zuika dar gyvas“, Vytauto Tamulaičio premija už kūrybą vaikams (2003 m.).

IBBY (International Board on Books for Young People) Lietuvos skyrius V. Račicko apysaką „Šlepetė“ išrinko geriausia 1996 metų knyga vaikams. Lietuvos autorių teisių gynimo asociacijos agentūros duomenimis V. Račickas – populiariausias vaikų rašytojas Lietuvoje, kasmet patenkančias į skaitomiausių autorių penketuką. Skaitytojų 2010 metų Lietuvos knygos rinkimuose jo romanas „Baltos durys“ buvo pripažintas geriausia metų knyga paaugliams.

Įdomu ir tai, kad V. Račickas knygas ne tik rašo, bet ir pats jas išleidžia. Nei Kultūros ministerijos, nei kokių rėmėjų lėšų neprašo, o ir knygų platinimu, pardavimu pats rūpinasi.

V. Račicko knygos išeina dideliais tiražais, tačiau nei knygynų, nei bibliotekų lentynose neužsiguli. Reikia tik pamatyti, kaip Vilniaus knygų mugėse minios vaikų, mamų, tėvelių ir senelių, keliomis eilėmis apsupę rašytojo stendą, kantriai laukia autografo, o rašytojas su kiekvienu spėja pabendrauti, išklausti nuomonės apie naują kūrinių. Ne tik išklausti, bet ir įsiklausti. Mat kartais vaikų pageidavimai nulemia, ką ir apie ką kūrėjas rašys.

Kuo traukia rašytojo knygos? Anot monografijos apie Vytautą Račicką autoriaus, literatūrologo Jono Linkevičiaus, šio vaikų rašytojo populiarumo paslaptis yra įdomus, patrauklus siužetas, lanksti kompozicija, lengvas stilius, turiningi dialogai, o svarbiausia – gyvi, vaikams artimi veikėjai. Knygose – berniukai ir mergaitės iš mūsų mokyklos, mūsų kiemo – juos mes puikiai pažįstame – liūdnuos ir paisyduojančius, smalsius ir kartais

tinginio apimtus.

Kada atėjo noras paragauti rašytojo duonos? Pasirodo, kad mažasis Vytukas vaikystėje visai net nemanė, kad duoną pelnysis rašytojo darbu. Mažas būdamas labai mėgo stebėti darbus kalvėje, norėjo tapti kalviu. Smalsus, penkių vaikų šeimoje išaugęs vidurinėlis prieš pradėdamas lankyti Utenos antros vidurinės mokyklos 6-ą klasę pakeitė kelias mokyklas. Koks puikus likimas. Būtent Utenos 2-ojoje vidurinėje tuo metu dirbo visoje Lietuvoje žinomas mokytojas Rapolas Šaltenis. Jis ir pastebėjo, kad baltapūkis vaikinukas gražiai dėsto savo mintis. O pastebėjęs, neprašė pro šalį, bet pakvietė į literatų būrelį, vėliau patarė Vilniaus universitete studijuoti lituanistiką. Gyvenimas pasisuko kita linkme – norą būti kalviu pakeitė noras išmokyti valdyti plunksną.

Vytautas įstojo į Vilniaus universitetą, kur 1973 m. baigė lituanistiką. Baigęs dirbo „Tarybinio mokytojo“, „Lietuvos pionieriaus“ redakcijose, buvo žurnalo „Genys“ vyr. redaktoriumi. Nuo 2000 m. – Lietuvos rašytojų sąjungos Literatūros fondo pirmininkas.

„Kai manęs teiraujasi, iš kokio šulinio semiu tai, kas atsiranda mano knygoje, atsakau: tas šulinys – vaikų gyvenimas. Nuo pat pirmos knygos, kuri išėjo prieš tris dešimtmečius, man rūpėjo pati šurkščiausia vaikų kasdienybė, menkiausias heroizmo joje apraiškos. Ir šiandien mano herojai dažniausiai būna likimo gerokai skriaudžiami. Juos visuomet esu linkęs apginti, apsaugoti, užtarti. Rašydamas knygą kažkodėl tikiu, kad ją perskaitęs vaikas taps laimingesnis, gal kiek pasikeis, gal pradės kitaip gyventi, jeigu lig šiol gyveno nelabai tinkamai“, – apie tai, kaip gimsta knygos, pasakoja rašytojas.

Rašytojas dažnas ir laukiamas svečias Lietuvos mokyklose. Jam smagu susitikti su mokiniais, išgirsti jų

nuomonę apie perskaitytas knygas, o ir – ne paslaptis – ir naujų idėjų iš tų susitikimų pasisemti. „Kuo mažesni vaikai, tuo jiems įdomiau: akys tik žiba, gauda kiekvieną tavo žodį, juokiasi iki ašarų, apipila klausimais. Skaitytomų ištraukų galėtų iki vakaro klausytis. Pradinukai – patys imliausi, nuoširdžiausi. Su jais smagu. O vyresnėliai jau kur kas abejingesni. Kad ir klausio, bet tarsi nieko negirdi. Matyt, jiems ne knygos, o visai kiti dalykai rūpi. Ne, nesakau, kad vyresnieji neskaito. Skaito. Bet tik 'jėgiškas', 'kietas' knygas. O tokių bibliotekose, deja, nedaug. Originalias, lietuviškas ant vienos rankos pirštų suskaičiuosi..." – apie susitikimus su skaitytojais pasakojo V. Račickas „Šeiminkės" žurnalui.

Kalbėdamas apie savo kūrinį populiarumo paslaptis, rašytojas teigia, kad „tas paslaptinis kodas, leidžiantis jaunajam skaitytojui patirti tikrą skaitymo džiaugsmą, yra pasakojimo įtikinamumas ir galimybė knygoje atpažinti save“.

LR Generalinio konsulato Čikagoje kvietimu rašytojas V. Račickas pirmą kartą lankosi JAV. Viešnagė rašytojas pradėjo Detroit mieste, kur savo kūrybą pristatė „Žiburio" lituanistinės mokyklos mokiniams. Šeštadienį jis svečiuosis Čikagos lituanistinėje ir Maironio (Lemont) lituanistinėje mokyklose.

Penktadienį, spalio 21 d. 7 val. v. visus – didelius ir mažus – rengėjai kviečia apsilankyti susitikime su rašytoju, kuris vyks Balzeko lietuvių kultūros muziejuje. Manau, tėveliams, o ir visiems, besidomintiems vaikų literatūra, bus įdomu išgirsti, kas naujo dabartinėje vaikų literatūroje, pasiklausyti rašytojo kūrybos pristatymo, jo pasisakymo aktualiomis kultūrinėmis temomis, pabendrauti. Įėjimas į renginį nemokamas. Renginyje bus galima išgyti Vytauto Račicko knygų.

Mindaugo Briedžio ir Aušrinės Garsonaitės pasirodymas Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje. Agnės Vertelkaitės nuotr.

Mindaugo Briedžio ir Aušrinės Garsonaitės viešnagė Čikagoje

LR Generalinis konsulas Čikagoje kartu su partneriais surengė Mindaugo Briedžio pasirodymus.

Pirmasis koncertas įvyko spalio 13 d. Čikagos kultūros centre, vėliau koncertai vyko restorane „Kuni-gaiščių užėja" bei Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje. Pasirodymuose gausiai dalyvavo Čikagos lietuviai, tačiau muzikantui netrūko ir kitataučių klausytojų dėmesio. Viešnagėi JAV M. Briedis parengė geriausių savo kūrinių programą. Į ją įtrauktos ir anglų kalba atliekamos dainos, kurių tekstų autorius – Čikagos poetas bei filosofas Steven Schroeder. Koncertuose M. Briedžiui klavišiniais akompanuoja

talentinga pianistė ir smuikininkė, respublikinių konkursų laimėtoja, Lietuvos muzikos ir teatro akademijos studentė Aušrinė Garsonaitė.

Spalio 19 d., trečiadienį, Čikagos visuomenė turėjo dar vieną progą išgirsti M. Briedžio kūrinius. „Chopin Theater" (1543 West Division St., Chicago, IL 60642) vyko jungtinis koncertas „Bordo Bardo...", kuriame M. Briedis ir A. Garsonaitė pasirodė kartu su Kęstučiu Stančiausku (gitarą), Aldegunda (vokalas), Al Day (vokalas, gitarą), Victor Sanders (gitarą), Airis (mušamieji) ir kitais.

LR generalinio konsulato Čikagoje informacija

Paruošė Nijolė Nausėdienė • El. paštas: nausediene@aol.com

MŪSŲ STALUI

ŠERBETAS – GAIVUS RYTIETIŠKAS GĖRIMAS IR SALDUMYNAS

Šerbetas – vienas labiausiai paplitusių rytietiško saldumynų ir pirmasis žmonijos istorijoje šaltasis nealkoholinis gėrimas. Šerbeto populiarumą įrodo ir tai, kad jis yra daug sykių minimas Rytų legendose, eilėse ir dainose. Šerbetas mėgstamas ir šiais laikais kaip puikus gėrimas atsigaiivinti karštą vasaros dieną.

Valgant – šerbeto, pavalgius – kompoto

Osmanų imperijoje šerbeto gražioje induose būdavo patiekiamas kiekvienoje puotoje. Turkai jo gaudavo prieš valgį bei valgydami. Tuo metu nebuvo priimta valgant gerti vandenį, tad būdavo pasiūloma šerbeto, o pavalgius – kompoto. Šerbetas laikytas ne tik skaniu gaiviuoju gėrimu, bet ir tikra stalo puošmena. Jis ypač tinkamas karšto klimato krašte. Ši tradicija Turkijoje išliko ir dabar.

Žodis „šerbetas“ (turkiškai „serbet“) turi analogų persų, urdu, hindi („sarbat“), arabų („sarba“) kalbose.

Turkai tiki šerbetą turint gydomųjų savybių. Tikėjimo gydomuoju jo poveikiu šaknys glūdi tolimoje praeityje, kai vaisiai, aromatiniai augalai ir prieskoniai, naudojami šiam gėrimui ruošti, buvo auginami osmanų rūmų soduose ir griežtai prižiūrimi dvaro gydytojų ir vaisininkų.

Pagal turkų papročius ir tradicijas karštomis dienomis šerbeto svečiams patiekiamas norint suteikti malonumo. Per vestuves jo duodama atsigaiivinti ir nuotakai sužadinti.

Idomu, jog gimus vaikui jauna mama taip pat būtinai geria specialiai pagaminto šerbeto, kad geriau gamintųsi pienas. Jis vadinamas „logusa serbet“ (išvertus – „šerbetas gimdyvei“). Šis neįprastas šerbetas yra ryškios aviečių spalvos, o laktacijai padidinti į jį dedama gvazdikėlių ir ypatingų žolelių.

Šerbetas – būtinas piršlybų ir apipjaustymo ceremonijų gėrimas, be jo neapsieinama kitose šeimos iškilmėse.

Tradiciniai šerbetai: sušaldyti ir atšaldyti

Į Europą šerbeto receptą atvežė keliautojas Marko Polo. Europiečiai naujovę taip susižavėjo, kad šerbeto gamybos technologiją skubiai pasiskelbė valstybės paslaptimi, už kurios atskleidimą žiauriai baudavo. Gerai, kad tie barbarų laikai – jau praeitis, ir dabar mėgautis šiuo gėrimu galima bet kurioje šalyje!

Šerbetas gaminamas iš sulčių ir vaisių minkštimo, medaus ir cukraus sirupo. Jis gali būti skystas, patiekiamas kaip gėrimas, arba tirštas, panašus į ledus. Kadangi Rytuose gausu įvairių vaisių, galima paruošti įvairių skonių šerbeto.

Vaisiai šerbetui supjaustomi smulkiais gabalėliais arba sutrinami, atskirai išvirtas cukraus sirupas atvėsintas ir sumaišomas su smulkintais vaisiais. Atšaldoma.

Tirštas šerbetas, panašus į ledus,

ne atšaldomas, o užšaldomas. Cukraus sirupo pilama mažiau, o vaisių minkštimo dedama dvigubai daugiau. Sušaldytas šerbetas maišomas iki vientisos masės ir patiekiamas pialose. Galima apibarstyti riešutais. Į tirštą šerbetą pilama pieno.

Beje, Rytų šalyse šerbeto gamybos technologija skiriasi. Pavyzdžiui, Tadžikistane uogas ir vaisius užpila cukrumi ir palieka 10–12 valandų, kartais net parai, kad išsiskirtų sultys. Tada pila vandens ar sirupo ir trumpai (1–3 min.) paverda ant labai mažos ugnies. Kartais tik kaitina, kol užvirs, ar tik užpila verdančiu vandeniu ir daugiau nekaitina.

Sėkmingai pakeičia ledus

Šerbetas gaminamas ir iš medaus, o Turkijoje – net iš našlaičių (išeina ryškios žalios spalvos): šių žiedai iš pradžių sutrinami (paverčiami vienalyte mase), tada verdami su vandeniu ir daug cukraus.

Europoje populiariausias citrinų šerbetas – galbūt todėl, kad primena naminių limonadą.

Beje, šerbetas nebūtinai turi būti saldus. Indijos vandenyno salose dažnai patiekiamas citrinų šerbeto su prieskoniais, kad atsigautų receptoriai keičiant tokius patiekalus kaip krevetės, jūrų gėrybių sriuba.

Dar viena grupė šerbetų – pieniški šerbetai. Pieniško šerbeto pagrindu gaminamas avansas su ananasų sultimis ir ledais šerbetas.

Šiuolaikiniai užšaldyti šerbetai, dar vadinami šorbetais, gali puikiai pakeisti grietinėlės ledus. Jie geriau malšina troškulį, nes turi rūgštumo ir yra laikomi mažiau kaloringu produktu. Todėl moterims, kurios laikosi dietos, bet nenori atsisakyti gyvenimo džiaugsmo, galima drąsiai siūlyti šerbetą!

Kosmetologai, ir tie turi tokią priemonę kaip kremas-šerbetas, kuris greitai ir veiksmingai drėkina odą, lengvai įsigeria. Ir tarp viliojančių lūpų dažų ir blizgių pavadinimų, kuriuos taip ilgai renka gamintojai, lengvai rasime kokį nors „Uogų šerbetą“. Toks termino pasisavinimas – geriausias komplimentas senovės rytiečių virtuvei!

VAISINIŲ ŠERBETŲ RECEPTAI

Obuolių šerbetas

Reikia: 5 puodelių nuluptų ir supjaustytų obuolių, puodelio vandens, 3/4 puodelio cukraus, 1/2 puodelio tarkuotos citrinų žievelės.

Dideliame puode užvirkite vandenį su obuoliais ir cukrumi. Virkite, kol obuoliai suminkštės, maždaug 20 minučių. Trintuve ar virtuvės kombainu sutrinkite obuolius iki skystos masės, suberkite tarkuotas citrinų žieveles, supilkite paruoštą sirupą. Viską sukrėskite į metalinį indą ir laikykite šaldiklyje, kol masė su-

nutes, kol sirupas sutirštės. Atvėsinkite. Kivius supjaustykite ir pertrinkite per sietelį. Kivių masę sumaišykite su sirupu ir citrinų sultimis. Valandą šaldykite šaldiklyje. Paskui išplakite šerbetą plaktuvu ir vėl įdėkite į šaldiklį 2 valandoms. Per tą laiką dar kartus išplakite.

Citrinų šerbetas

Reikia: 3 citrinų, 3 puodelių vandens, 2 puodelių cukraus.

Nulupkite citrinas, žievelės susmulkinkite ir apdžiovinkite. Išspauskite citrinų sultis. Iš cukraus ir vandens išvirkite sirupą, suberkite į jį žievelės ir 2–3 minutes pavirinkite. Į karštą sirupą supilkite citrinų sultis, išmaišykite ir atšaldykite.

Aviečių šerbetas

Reikia: 1 svaro aviečių, 1 apelsino sulčių, 3/4 puodelio cukraus pudros, puodelio vandens.

Cukraus pudrą suberkite į puodą ir užpilkite puodeliu vandens. Vis pamaišydami kaitinkite, kol cukrus visiškai ištirps. Leiskite užvirti, tada atšaldykite. Avietes sumaišykite su apelsino sultimis, sumaigykite, pertrinkite per sietelį. Sirupą supilkite į aviečių masę ir padėkite į šaldymo kamerą. Kameroje laikykite 2 valandas, kol kraštuose susidarys ledo kristalėlių. Išplakite iki vienalytės masės ir palaikykite šaldiklyje 4 valandas.

Persikų šerbetas

Reikia: 5 ar 6 persikų, 1 citrinos, 0,5 puodelio cukraus.

Persikus nuplaukite, pašalinkite kauliukus, o minkštimą susmulkinkite trintuve arba pertrinkite per sietelį. Išspauskite citrinos sultis. Į persikų masę suberkite cukrų, supilkite citrinos sultis, gerai išmaišykite ir įdėkite į šaldiklį 3–4 valandoms. Užšaldytą masę vėl sutrinkite, kad taptų minkštesnė ir švelnesnė, ir dar palaikykite šaldiklyje. Paruoštą šerbetą sukrėskite į pialas ir papuoškite persikų skiltelemis.

Obuolių šerbetas su jogurtu

Reikia: puodelio jogurto, ¼ puodelio cukraus pudros, 2 didelių žalių obuolių, 2 kiaušinių baltymų, pusės žaliosios citrinos (lime) sulčių.

Obuolius nulupkite ir supjaustykite stambiais skiltelemis. Pašalinkite sėklalizdžius. Obuolius sudėkite į trintuvę, išspauskite žaliosios citrinos sultis ir plakite maždaug 3–4 minutes. Į obuolių masę sukrėskite jogurtą ir gerai išmaišykite. Kiaušinių baltymus atidžiai išplakite su cukraus pudra. Rūpestingai įmaišykite į obuolių masę – nedidelėmis dalimis, kad baltymai neprarastų purumo. Sukrėskite gautą mišinį į tuščius jogurto indelius, per vidurį ismeikite medinius pagaliukus ir padėkite į šaldiklį 6–8 valandoms.

Parengta pagal knygą „1,000 paslapčių“

stings. Tuomet vėl sutrinkite ir padėkite į šaldiklį dar kartą atšalti. Patiekite taurėse, papuoštose mėtų lapeliais.

Braškių šerbetas

Reikia: 2 svarų braškių, 1,5 puodelio cukraus pudros, apelsino, pusės citrinos.

Braškes ir apelsiną susmulkinkite virtuvės kombainu (food processor) ar trintuve. Masę sumaišykite su cukraus pudra, įpilkite citrinų sulčių ir vėl išmaišykite. Sukrėskite į formą ir užšaldykite. Paskui masę dar kartą sutrinkite ir užšaldykite. Prieš patiekdami galite aplieti nedideliu kiekiu likerio ar šampano.

Bananų šerbetas

Reikia: 3 bananų, 1,5 apelsino sulčių, 2 citrinų sulčių, 1 svaro cukraus, 4 šaukštų konjako, 4 puodelių vandens.

Ruošdami sirupą vandenį su cukrumi virkite iki reikiamos masės. Bananus nulupkite, supjaustykite griežinėliais ir užpilkite karštu sirupu. Tuomet supilkite apelsino ir citrinų sultis. Nukoškite ir atvėsinkite. Prieš patiekdami įpilkite konjako, paskui išpilstykite į stiklines.

Kivių šerbetas

Reikia: pusės puodelio vandens, 3/4 puodelio cukraus, 8 kivių, šaukšto citrinų sulčių.

Vandenį su cukrumi virkite 5 mi-

LIETUVOS IR PASAULIO NAUJIENOS

Redaktorė Loreta Timukienė • El. paštas: loretatim@gmail.com

Smiltynėje „sparnus iškėlė“ drąsos ir laisvės simbolis – paukštis albatrosas. Tai paminklas žuvusiems Lietuvos jūrininkams ir nuskendusiems laivams atminti. Šio paminklo statybos sutartis dar nėra iki galo įgyvendinta, bet Smiltynės priekrantėje šalia Lietuvos jūrų muziejaus visi norintys jau gali pamatyti daugiau nei 10 m aukščio metalo lakštų skulptūrinę kompoziciją, skirtą žuvusiems Lietuvos jūrininkams ir nuskendusiems laivams atminti.

ELTA nuotr.

Užsieniečius į Lietuvą vilioja žmonės, maistas ir kultūra

Vilnius (BNS) – Užsieniečius atvykti į Lietuvą labiausiai vilioja žmonės, lietuviška virtuvė ir kultūra – tokias tendencijas pristatė tarptautinio socialinio tinklo „Globalios Lietuvos lyderiai“ (GLL) vadovė Dalia Venslovaitė.

Liepos–spalio mėnesiais tinklas atliko bandymą, kurio metu lietuviai asmeniškai ragino užsienyje gyvenančius draugus ir pažįstamus atvykti į Lietuvą. Pakviesti į Lietuvą užsieniečiai socialiniame tinkle „Facebook“ turėjo dalyvauti konkurse-apklausoje „Trys priežastys, kodėl noriu į Lietuvą“. Už įvardytas priežastis buvo siūloma laimėti nemokamą skrydį. Iš 110 konkurse dalyvavusių socialinių tinklų vartotojų 14-kai jau buvo padovanoti lėktuvo bilietai.

„Socialiniame tinkle vykdyto konkurso-apklaustos tendencijos parodė, jog asmeniniais kvietimais paviliotus užsieniečius pirmiausia domina patys Lietuvos žmonės“, – sakė

Dalia Venslovaitė. Antroje vietoje buvo minima tradicinė lietuviška virtuvė, trečioje vietoje atsидūrė kultūra ir menas. Pasak projekto vadovės, šiam tyrimui atlikti buvo pasitelkti socialiniai tinklai kaip rinkodaros ir komunikacijos priemonė.

Rinkodaros ir komunikacijos įmonių grupės „Big Idea Group“ vykdančysis partneris Mark Eikner sakė, kad socialinė komunikacija yra pats lengviausias ir veiksmingiausias būdas skatinti turizmą. „Socialinių tinklų komunikacija nereikalauja didelių išteklių ir yra paveiki“, – teigė Mark Eikner.

Liepos 4 d. prasidėjusi GLL organizuota iniciatyva „Pakviesk draugą į Lietuvą“ per kelis mėnesius pritraukė daug partnerių, tarp kurių yra ir valstybinės institucijos – Užsienio reikalų ministerija ir Turizmo departamentas. Anot D. Venslovaitės, ši iniciatyva ir toliau bus tęsiama, tikintis naujų partnerių prisijungimo ir turizmo skatinimo.

Bus skiriamas dėmesys mokinių fiziniam rengimui ir pilietiškumo ugdymui

Vilnius (ELTA) – Švietimo ir mokslo ministras Gintaras Steponavičius, krašto apsaugos ministrė Rasa Juknevičienė bei sveikatos apsaugos ministras Raimundas Šukys pasirašė trijų ministerijų bendradarbiavimo sutartį, kuria išipareigota bendradarbiauti įgyvendinant jaunųjų sveikatinimo, fizinio rengimo ir pilietiškumą ugdančius projektus.

Sveikatos apsaugos ministras R. Šukys išreiškė viltį, kad šis bendradarbiavimas pateisins lūkesčius – mokykloje bus ugdomas sveikas ir krašto apsaugai pasirengęs jaunimas. Krašto apsaugos ministrė R.

Juknevičienė padėkojo už politinę valią rengiant šią sutartį ir pabrėžė matanti gražią ir prasmingą bendro darbo ateitį valstybės ir jos piliečių labui.

2011 m. pradžioje darbo grupė pasiūlė mokykloms kūno kultūros išplėstinio kurso krašto gynybos modulį. Siekiama, kad šią mokymo programą pasirinkę mokiniai susipažintų su krašto gynybos fizinio pasirengimo reikalavimais ir vertybinėmis nuostatomis, ugdytųsi vadovo savybes, fizinę ištvermę, stiprintų sveikatą. Programa yra skirta XI klasės mokiniams.

Atsistatydina generalinis prokuroras

Vilnius (ELTA) – Dėl sukelto autoįvykio, kuriame sužeista moteris, generalinis prokuroras Darius Valys rengiasi atsistatydinti.

D. Valys slidžiam kelyje pateko į autoįvykį, kurio metu buvo sužeista Vilniuje per Ateities gatvęėjusi moteris. Iškart po įvykio D. Valys pasi-

rūpino nukentėjusiąją, iškviatė medikus ir policiją. Moteris nuvežta į ligoninę. Teisėsaugos pareigūnai sako, kad pagal dabar žinomą nukentėjusios moters sužalojimo pobūdį kaltininkui gresia administracinė atsakomybė. Tačiau viską lems specialistų išvados.

Lietuva teigiamai vertina Rusijos pripažinimą dėl sovietų totalitarizmo

Vilnius (Delfi.lt) – Lietuva teigiamai vertina Rusijos pripažinimą, kad Baltijos valstybės buvo aukos ir nukentėjo nuo sovietinio totalitarizmo, pareiškė Lietuvos užsienio reikalų ministerija.

Rusijos prezidentinės komisijos dėl politinio persekiojimo aukų reabilitavimo paskelbta nuomonė dėl sovietų okupacijos padarytos žalos Sovietų Sąjungos okupuotoms šalims yra geras ženklas, rodantis, kad Rusija totalitarinio režimo aukomis pripažįsta ir Baltijos valstybes, sako Lietuvos užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis.

Lietuvos advokatai gina A. Lukašenka bičiulį

Minskas (ELTA) – Itin artimu Baltarusijos prezidento draugu laikomą verslininką dėl jam ir jo bendrovėms paskelbtų Europos Sąjungos apribojimų gina Lietuvos advokatų kontora „LAWIN Lideika, Petrauskas, Valiūnas ir partneriai“. Apie tai pranešė Baltarusijos naujienų tinklalapis ej.by.

Dabar į Baltarusijos „juodąjį sąrašą“ įrašyti 208 žmonės, pradedant prezidentu Aleksandr Lukašenka ir jo vyriausiais sūnumis. Apribojimai paskelbti ir trims bendrovėms, kurias valdo verslininkas Vladimir Pef-

„Džiaugiamės, kad Rusija pripažįsta išipareigojimą atskleisti iki galo totalitarinio režimo nusikaltimus ir atverti savo archyvus. Lietuva yra pasirengusi konstruktyviai bendradarbiauti ir tikisi, kad procesas vyks sklandžiai“, – sako ministras.

Rusijos prezidentinės komisijos dėl politinio persekiojimo aukų reabilitavimo vadovas Michail Mitiukov pareiškė, kad Baltijos šalys negali tikėtis žalos atlyginimo iš Rusijos už Sovietų Sąjungos okupaciją, tačiau tuo pačiu pripažino, jog buvusios Sovietų Sąjungos respublikos buvo tapusios totalitarizmo aukomis.

tijev ir kuris pats įtrauktas į ES sąrašą kaip asmuo, labai artimai susijęs su A. Lukašenka šeima. V. Peftijev reikalauja, jog atsakovas ES Taryba panaikintų savo sprendimą paskelbti apribojimus jo bendrovėms. V. Peftijev laikomas įtakingiausiu Baltarusijos verslininku, kurio interesai apima kuo įvairiausias sritis. Jo turtą „Forbes“ įvertino 1 mlrd. JAV dol. „LAWIN Lideika, Petrauskas, Valiūnas ir partneriai“ priklauso Baltijos šalių advokatų susivienijimui LAWIN, kuris laikomas vienu stipriausių regione.

H. Clinton lankėsi Tripolyje

Tripolis (BNS) – JAV valstybės sekretorė Hillary Clinton lankėsi Libijoje. Apsilankymo tikslas – pareikšti paramą Libijos žmonėms ir užmegzti tarptautinius ryšius. H. Clinton Libijos sostinėje Tripolyje praleido tik kelias valandas. Tai buvo pirmas tokio lygio JAV pareigūno apsilankymas Libijoje po Muammar Gaddafi nuvertimo.

Valstybės sekretorė sakė, kad tikisi, jog M. Gaddafi bus sučiuptas arba nukautas. H. Clinton atvyko vykstant aršioms kovoms buvusio Libijos vadovo M. Gaddafi gimtajame

mieste Sirte. Šis miestas, esantis į rytus nuo Tripolio, yra paskutinė M. Gaddafi šalininkų tvirtovė.

JAV valstybės sekretorė susitiko su Libijos nacionalinės pereinamosios tarybos vyriausiais pareigūnais. H. Clinton sakė, kad labai svarbu, jog Nacionalinė pereinamoji taryba suvienijo įvairias grupes, kovojančias prieš M. Gaddafi šalininkus. Ji pridūrė, kad Nacionalinė pereinamoji taryba gali ir toliau tikėtis JAV paramos, bandydama atstatyti pagrindines tarnybas ir ieškodama tūkstančių dingusių priešlėktuvinių raketų.

Iš JAV išsiųsta 400,000 nelegalių migrantų

Washington, DC (BNS) – JAV prezidento Barack Obama vyriausybė ir toliau griežtai kovoja su nelegaliais migrantais. Per pastaruosius 12 mėnesių iš šalies išsiųsta daugiau kaip 396,000 žmonių, tai yra naujas rekordas.

Tačiau Washington pabrėžia, kad sugriežtintos išsiuntimo sąlygos pirmiausiai taikomos įstatymų nepaisantiems nelegalams, o ne tvaringai gyvenantiems imigrantams. Daugiau kaip pusė deportuotųjų buvo teisti prasižengėliai. Penktadalis iš JAV išsiųstų asmenų pakartotinai

nusižengė imigracijos taisyklėms.

Jau per pirmus dvejus B. Obama kadencijos metus išsiuntimų skaičius siekė 390,000. Valdant jo pirmtakui George W. Bush, skaičiai buvo gerokai mažesni, tačiau nuolat didėjo. B. Obama 2009 m. stojo prie JAV vairo žadėdamas vykdyti imigracijos pertvarką. Jis, be kita ko, siekia, kad teisė gyventi šalyje būtų suteikta asmenims, kurie kaip nelegalūs imigrantai atvyko į šalį dar būdami vaikai. Tačiau ši tema nejudą į priekį ir dėl respublikonų pasipriešinimo.

S. Aboltina perrinkta Latvijos parlamento vadove

Vilnius (ELTA) – Seimo pirmininkė Irena Degutienė telefonu pasveikino kolegę iš Latvijos Solvita Aboltina tapus naujai išrinkto Latvijos parlamento pirmininke. I. Degutienė pabrėžė, kad politikoje darbų tęstinumas yra labai svarbus, todėl S. Aboltina perrinkimas Latvijos parlamento vadove reiškia galimybę tęsti bendrus darbus.

Latvijos parlamento pirmininkė padėkojo I. Degutienei už sveikini-

mus ir pabrėžė, kad tai pirmasis sveikinimas iš užsienio, kurio sulaukė po perrinkimo.

Centristinės partijos „Vienybė“ vadovė S. Aboltina išrinkta XI parlamento pirmininke. Latvijos parlamentui ji vadovaus antrą kadenciją iš ei-ės. S. Aboltina, kuriai dabar 48-eri, pagal išsilavinimą yra teisininkė. Į parlamentą ji išrinkta ketvirtą kartą iš eilės, 2004–2006 metais ji buvo teisingumo ministrė.

VERSLO NAUJIENOS

Redaktorė Loreta Timukienė • El. paštas: loresetim@gmail.com

LIETUVA

Vilniuje ketina įsikurti JAV pramoninės inžinerijos ir gamybos įmonės „Levanta Scientific“ antrinė bendrovė, veikianti pažangiosiomis technologijomis garsėjančiame „Silicio slėnyje“. Kaip teigė „Levanta Scientific“ generalinis direktorius Michael Bryan, Lietuvoje dirba puikūs specialistai ir yra tinkama infrastruktūra, todėl įmonė mato gerų galimybių plėtoti veiklą. Projekto vertė sieks 16,2 mln. litų, jam įgyvendinti planuojama skirti iki 3,7 mln. litų iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų. Naujoje įmonėje „Saulėtekio slėnyje“ bus sukurta ne mažiau kaip 80 darbo vietų chemikams, mikrobiologams, inžinieriams, projektuotojams ir kitų sričių specialistams.

Finansų ministrė Ingrida Šimonytė teigia, jog 2012 m. Lietuva gaus rekordinę paramos sumą iš Europos Sąjungos. „Mes mokame į ES biudžetą maždaug 1 mlrd. litų, tačiau iš ES biudžeto įvairiais laikotarpiais mes tikrai gauname į metus gerokai daugiau. Kitais metais ES lėšos, kurios yra suplanuotos biudžete, viršija 7 mlrd. litų ir tai bus didžiausia ES lėšų suma per 2007–2013 metų laikotarpį“, – sakė I. Šimonytė. Planuojama, jog 2012 m. Lietuva iš ES ir kitų tarptautinių organizacijų gaus 7,241 mlrd. litų – 319 mln. litų, arba 4,6 proc. daugiau nei šiemet (6,922 mlrd. litų). Lietuvos įmokos į ES biudžetą 2012 m. sieks 1,11 mlrd. litų.

Tarptautinio valiutos fondo (TVF) atstovai palaiko Vyriausybės veiksmus siekiant finansų stabilumo, tačiau ateinantiems metams pateikia kuklesnes ekonomikos augimo prognozes, nei planavo Finansų ministerija. Susitikę su Vyriausybės nariais TVF atstovai teigė, kad pasaulio ekonomikai esant ties rimtų finansinių problemų riba biudžeto deficito mažinimas ir siūlomas darbo rinkos liberalizavimas užtikrintų viešųjų finansų stabilumą. Vis dėlto, užsienio ekspertų duomenimis, Lietuvos ekonomika 2012 m. turėtų augti 3,5 proc., o ne 4,7 proc., kaip numatė Finansų ministerija.

Vilniaus moksleiviai kviečiami dalyvauti socialiniame projekte – surinkti ir atiduoti perdirbti kuo daugiau nebe-naudojamų mobiliųjų telefonų. Projekto „Atiduok seną plytą perdirbti“ organizatoriai tikisi, kad iki socialinės akcijos pabaigos – gruodžio 15 d. – sos-tinės moksleiviai surinks iki 6 tonų nebe-naudojamų telefonų aparatų.

Europos Sąjunga perspėja Lietuvą, kad dėl vėluojančių investicijų uždarytai Ignalinos atominė elektrinei bei augančios uždarymui reikalingos pinigų sumos šaliai kyla pavojus prarasti ES finansinę paramą šiam projektui. Šiuo metu 2014–2020 m. ES biudžete Lietuvos atominė elektrinei uždaryti jau yra numatyta gerokai mažiau lėšų, nei šalis norėtų. Panaudoto branduolinio kuro saugyklas vėluojanti pastatyti rusiško kapitalo Vokietijos bendrovė „NUKEM Technologies“ ir su ja vykstan-tys teisiniai ginčai Lietuvą stumia į kampą.

Seimas po svarstymo pritarė Konstitucijos 47 straipsnio konstitucinio įstatymo pataisų projektui, kuriuo siūloma pratęsti žemės ūkio paskirties ir miškų ūkio paskirties žemės pardavimo užsieniečiams drau-dimą iki 2014 m. balandžio 30 d.

Seimas po pateikimo pritarė naujos redakcijos Žemės mokesčio įstatymo projektui, kuriuo siekiama nustatyti vienodą žemės mokestinės vertės nustatymo tvarką, susiejant žemės apmokestinimą su jos vidutine verte rinkoje. Jeigu Seimas pritarų, žemės mokestis būtų skaičiuojamas nuo vidutinės žemės rinkos vertės, apskaičiuojamos pagal masinio žemės vertinimo metu parengtus žemės verčių žemėlapius. Vietoj šiuo metu taikomo 1,5 proc. siūloma nu-matyti teises pačioms savivaldybių taryboms nustatyti mokesčio dydį – nuo 0,01 iki 4 proc.

Jau netrukus Vilniuje prasidės pirmųjų lietuviškų troleibusų surin-kimo darbai. „Amber“ troleibusai į sostinės gatves turėtų išriedėti kitą-met. Elektroninėje erdvėje skelbtą konkursą laimėjo tarptautinis susi-vienijimas „Eton-Eltrans“. Detalės, iš kurių bus surenkami troleibusai Vilniuje, gaminamos visoje Europoje.

Klaipėdos uosto direkcija ir olan-dų įmonė „Van Oord dredging and marine Contractors BV“ pasirašė 129,5 mln. litų vertės sutartį dėl uosto laivybos kanalo gilinimo ir platinimo. Savo verte tai yra ne tik pati di-džiausia Uosto direkcijos pasirašyta ir galiojanti sutartis šiuo metu, bet ir didžiausia pagal finansines apimtis sutartis per visą uosto istoriją. Tai bus ir didžiausios vertės sutartis, kuri bus įgyvendinama naudojant Europos Sąjungos lėšas.

Mūsų šalies verslininkai, krau-dami lagaminus kelionei į žemės ūkio produktų parodą „Zolotaja osen“ Maskvoje, pirmąkart juose vie-tos skyrė ir daržovėms. Lietuvos pie-no ir mėsos produktų gamintojai jau rado nišų Rusijos rinkoje. Šiais me-tais į ją prasibrauti mėgins ir daržo-vių augintojai. Daržovių Rusijoje trūksta, tačiau tik pernai sausros iš-sekinta Rusijos rinka duris atvėrė lietuviškoms daržovėms.

PASAULIS

Finansų krizės kėčiamoje Graikijoje prasidėjo visuotiniai streikai. Protesto demonstracija Graikijoje peraugo į neramumus, policijai teko panaudoti ašarines dujas. EPA nuotr.

JAV Senatas sudavė skaudų smū-gį prezidentui Barack Obama, nes at-metė jo siūlytą įstatymų projektą dėl darbo vietų kūrimo. Šis 447 mlrd. JAV dol. vertės planas yra B. Obama rinkimų kampanijos ašis, juo jis sie-kia atgaivinti silpstančią šalies eko-nomiką. Nepaisant to, respublikonai aršiai kritikavo B. Obama siūlymus. Pastarosiomis savaitėmis B. Obama reikalavo, kad Senatas patvirtintų vi-są siūlomą įstatymų rinkinį, skirtą skatinti ekonomikos augimą, suma-žinti 9,1 proc. siekiantį nedarbo lygį ir apsaugoti trapų JAV ekonomikos atsigavimą nuo Europos skolų krizės grėsmės. JAV prezidentas teigė, kad stengsis kaip galima greičiau išskai-dyti savo planą dalimis ir taip siekti Senato pritarimo.

Aukščiausiasis Hesenio administ-racinis teismas uždraudė naktinius skrydžius stambiausiame Vokietijoje oro uoste Frankfurte. Draudimas kol kas taikomas tik žiemos tvarkaraš-čiui ir įsigalios nuo spalio 21 d. Oro bendrovėms teks atšaukti 17 nakti-nių skrydžių, 11 iš jų teks atšaukti bendrovei „Lufthansa“. Teismo spren-dimas paskelbtas, likus savaitei iki trečio terminalo ir naujo pakilimo-nusileidimo tako atidarymo. Plėsti oro uostą buvo nuspręsta dar vado-vaujant ankstesnei federalinės Hese-no žemės vadovybei. Tuomet valdžia tikino, kad lėktuvai naktimis ne-skraidys, tačiau vėliau buvo atsisa-kyta savo pažadų. Po tokio sprendi-mo artimiausių miestų gyventojai kreipėsi į teismą, kuris juos palaikė.

Kinijoje viešėjęs Rusijos minist-ras pirmininkas Vladimir Putin sie-kia sutvirtinti ryšius su Bejing, o JAV dolerį pavadino parazitų. V. Pu-tin ir Kinijos premjeras Wen Jiabao pažadėjo išspręsti nesutarimus dėl brangstančių dujų, kurias Rusija ke-tina tiekti dviem Sibiro vamzdynais. Tarp sudarytų sandorių yra Kinijos pažadai investuoti 1,5 mlrd. JAV dol. į aliuminio lydyklą Sibire, taip pat pervesti 1 mlrd. JAV dol. į bendrą in-vesticinį fondą. „JAV nėra pasaulio ekonomikos parazitės, tačiau JAV do-lerio monopolija yra parazitiška“, – pareiškė V. Putin ir pridūrė, kad tik

išreiškė konstruktyvią kritiką, nes reiškia ieškoti bendrų sprendimų, kurie sustiprintų susilpnėjusią pa-saulio ekonomiką.

Jungtinių Valstijų Senatas balsa-vo už įstatymų projektą, kuriuo sie-kiami nubausti Kiniją už dirbtinį juanio nuvertinimą. JAV ir kitos išsi-vysčiusios ekonomikos jau kuris lai-kas kaltina Kiniją juanio nuvertini-mu. Per mažas Kinijos valiutos kur-sas atpigina kinų prekes ir jos tampa konkurencingesnės Jungtinėse Vals-tijose, tuo tarpu amerikiečių prekės, priešingai, brangsta ir yra mažiau konkurencingos Kinijoje, kuri yra di-džiausia eksportuotoja pasaulyje. Ki-nijos užsienio reikalų ministerija į šį įstatymų projektą reagavo neigiamai ir pareiškė, kad jis „trukdys Kinijos ir JAV ekonominiams santykiams ir prekybai“.

Pirmąjį 2011 m. pusmetį vėl pa-daugėjo asmenų, prašančių prieglob-sčio pramoninėse šalyse. Nuo sausio iki birželio buvo pateikta 198,300 to-kių prašymų – tai yra 17 proc. dau-giau nei metais anksčiau. To prie-žastis, be kita ko, yra krizės Vakarų, Šiaurės ir Rytų Afrikoje. Tarp pra-šančiųjų prieglobsčio yra gerokai daugiau tunisiečių, libių ir Drambio Kaulo Kranto gyventojų. Tai pir-miausiai pajuto Italija. Čia nuo sau-sio iki birželio pateikta daugiau pra-šymų suteikti prieglobstį nei per vi-sus 2010 m. Kiek prašymų patenkina-ma, neskelbiama. Daugiausiai prie-globsčio prašoma Europoje (73 proc.). JAV rinkosi 36,400 žmonių. Prieglob-sčio prašytojų sumažėjo Australijoje, tačiau gerokai išaugo Japonijoje ir Pietų Korėjoje.

Spalį Vokietijos investuotojų pa-sitikėjimas sumažėjo labiau nei manyta, o tai dar vienas ženklas, kad euro zonos skolų krizė neigiamai vei-kia net ir didžiausią regiono eko-no-miką. Optimizmas dėl Vokietijos ir kitų euro zonos ekonomikų smuko dėl euro zonos skolų krizės ir sulėtė-jusio pagrindinių besivystančių rin-kų, o kartu ir eksporto kryptų, eko-nomikų augimo.

Išeivijos dovana Lietuvai

JONAS VAINIUS

Jau praėjo 21 metai nuo Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 1990 metais. Atkūrus nepriklausomybę, prasidėjo ėjimas iš totalitarizmo į demokratišką gyvenimą. Buvę pavergti lietuviai sužino, kas yra laisvė. Šiandien jau galime džiaugtis savo valstybės tarptautiniu pripažinimu. Deja, nėra viskas taip paprasta. Kaip matome, truks laiko sutvirtinti valstybės pamatus. Auganti nauja tautos karta nėra susipažinusi su tautos nueitais vargingais ir kruvinais takais. O traukimas į vakarietišką gyvenimą menkina jos supratimą apie mūsų tautos lūkesčius ir istoriją. Tad dabartiniam lietuviškam švietimui tenka didelė atsakomybė mokyti ir paruošti naują lietuvių kartą būti patriotais, gyventi pagal krikščionišką moralę.

Mes tapome laisvi po maždaug penkiasdešimties metų okupacijos ir komunistinės diktatūros, kuri žudė nekaltus, laisvės siekiančius žmones, trėmė tūkstančius į Laptevų jūros ir Sibiro platybes, niekino ir persekiojo tikinčiuosius, uždarydavo bažnyčias ir kitus Dievo maldų namus, skatino lietuvių tautos rusinimą.

Daugybė priežasčių prisidėjo prie tautos ir valstybės išlaisvinimo. Ne viena pastanga išlaisvino Lietuvą nuo okupacijos, tų pastangų buvo daugybė. Užmiršti istorinius nueitus takus būtų ne tik klaidinga, bet ir gėda kiekvienam lietuviui nežinoti, kaip iš okupacijos pančių išsprukome į laisvę.

...

Vienas žmoniškas pavyzdys, kuris prisidėjo prie Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo per šiuos tamsius okupacijos metus, buvo vieno žmogaus pasišventimas besąlygiškai veikti ir puoselėti Lietuvos valstybės nepriklausomybės atkūrimo veiklą. Ši kilnų darbą 1978 metais pradėjo a. a. Juozas Giedraitis, tapęs Tautos fondo pirmininku.

Tais metais okupuotoje Lietuvoje lietuvių komunistų partijos centrinio komiteto pirmasis sekretorius draugas Petras Griškevičius, nuolaidžiaudamas Kremliaus rusifikacijai, skelbė pavergtai tautai šviesų, socialistinį gyvenimą Sovietų Sąjungos sudėtyje. Tais pačiais metais išeivijoje, anoje Atlanto vandenyno pusėje, Juozui Giedraičiui buvo pavesta atsakomybė vadovauti Tautos fondo valdybai, kurio pagrindinis tikslas buvo finansuoti Vyriausio Lietuvos išlaisvinimo komiteto veiklą (VLIK), kurti Lietuvos valstybės nepriklausomybę.

Perėmęs Tautos fondo vairą, Giedraitis TF išde rado vos 60,000 dol. Su tokiu išdu VLIK'o Lietuvos išlaisvinimo veikla vos būtų galėjusi pajudėti. Kodėl, esant tokiai finansinei padėčiai, Giedraitis ėmėsi tokio neįmanomo, beviltiško darbo?

Gimęs 1910 metais, kai Lietuva buvo pavergta carinės Rusijos, kurios okupacija siekė 115 metų, Giedraitis jaunystėje buvo mokomas svetimos kalbos, svetimų papročių, patyrė okupacijos vergiją. Tėvų dėka, kurie neprarado vilties išauginti sūnų su lietuviškomis patriotinėmis ir krikščioniškomis vertybėmis, Giedraitis nepasidavė nei rusinimui, nei lenkinimui. Juozas sekė Lietuvos aušrininkų nurodymu lietuvių tautai atgimti ir vertinti savo tėvų ir prosenelių istoriją, kalbą, tikėjimą ir kultūrą. Šis lietuvių tautos atgimimas davė konkrečius rezultatus – 1918 metais išrinkta Lietuvos taryba paskelbė Lietuvos valstybės Nepriklausomybės aktą. Dėl paskelbtos nepriklausomybės lietuvių tautai reikėjo kariauti su rusų bolševikine armija, bermontininkais ir lenkų kariuomenės puolimais. Tik 1922 metais Lietuvos valstybės nepriklausomybė buvo pripažinta Jungtinių Amerikos Valstijų.

Augant tokioje aplinkoje, Giedraičio asmenybė brendo ir mokėsi, kad sava tautinė, krikščioniška tapatybė, paveldėta iš tėvų, reikalauja pastangų ją ginti visokiomis aplinkybėmis. Bandymas išlikti tauriu lietuviu reikalauja pasišventimo ir pastovaus budėjimo. Čia ir slypi Giedraičio sprendimas prisiimti atsakomybę ir sėkmingai vadovauti Tautos fondo veiklai keturiolika metų – iki

1991-ųjų.

Jurgis Valaitis, dabartinis TF tarybos garbės pirmininkas, kartu dirbo su Giedraičiu ne tik Tautos fonde, bet ir VLIK'o veikloje. Valaitis prisimena: „Juozo Giedraičio iš seno paveldėtų savybių buvo ryžtingumas siekti norimo tikslo.“ Ši Giedraičio savybė prisidėjo prie sėkmingo aukų rinkimo Tautos fondui.

Pradėjęs pirmininkauti Giedraitis sudarė TF valdybą. Šis patriotiškas branduolys prisidėjo prie

Juozas Giedraitis.

TF veiklos augimo, ypač kai lietuvių išeivijos visuomenė suprato, kad TF veiklą perėmė taurūs ir krikščioniški patriotai, žengę lietuvių valstybės nepriklausomybės atkūrimo keliu.

Su lietuvių išeivijos visuomenės pasitikėjimu TF veikla ir Giedraičio asmeniniu pasišventimu į TF išdą pradėjo plaukti aukos ir palikimai. Pinigų srautas padėjo Fondui finansiškai remti VLIK'o leidžiamus „Eltos“ žinių biuletenius, kurie pateikdavo paskutines žinias apie okupuotos Lietuvos ir kitų Baltijų valstybių padėtį ir apie rengiamas

akcijas, skirtas JAV ir Europos valstybių vyriausybėms, kad jos nepripažintų Sovietų Sąjungos okupacijos Baltijos valstybėse. „Elta“ buvo leidžiama septyniomis kalbomis: vokiečių, italų, anglų, ispanų, arabų, prancūzų ir portugalų. Iš lietuvių kalbos į septynias kalbas buvo verčiamas kiekvienas šio biuletenio numeris, kad žinios apie okupaciją būtų kuo veiksmingiau skleidžiamos užsienio kraštuose, tarptautinėms organizacijoms.

Šalia „Eltos“ leidimo vyko VLIK'o suvažiavimai, kuriuose dalyvaudavo JAV valdžios pareigūnai (senatoriai, merai, Kongreso nariai), kur buvo kalbama apie JAV valdžios ryžtingą Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių okupacijos nepripažinimą. Buvo organizuojamos demonstracijos JAV miestų centruose ir prie JAV valdžios pastatų. Demonstracijos rengtos ir Helsinkyje. O Hagos Tarptautiniame Teisme įvyko teismas, apkaltinęs Sovietų Sąjungą trijų Baltijos valstybių okupacija.

Per Giedraičio pirmininkavimo laikotarpį (1978–1991) TF surinko per penkis milijonus dolerių. Tris milijonus dolerių paskyrė VLIK'ui, o likę du milijonai išde skirstomi įvairiems Lietuvos projektams.

TF atstovybės buvo steigiamos ne tik JAV miestuose, bet ir Europoje, Pietų Amerikoje, Kanadoje ir Australijoje. Pats Giedraitis keliavo į TF atstovybes, skelbdamas apie Lietuvos išlaisvinimo veiklą, ragindamas lietuvių visuomenę aukoti TF. Ilgametis TF veikėjas, TF tarybos vicepirmininkas Pranas Povilaitis prisimena: „Giedraičio kelionės į TF atstovybes, net į tolimą Australiją ir Europą, labai sustiprino TF ir VLIK'o darbą. Pats Giedraitis užsimokėdavo už savo keliones.“ O visas TF darbas buvo atliekamas be atlyginimo. Giedraičio ir kitų TF savanorių pasišventimas kilo iš vilties, kad vieną dieną Tėvynė bus laisva. Visose TF atstovybėse dirbo beveik 200 Fondui išpareigojusių lietuvių talkininkų.

Giedraičio pasišventimas ir lietuvių patriotų pagalba davė konkrečių rezultatų, prisidėjo prie Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių nepriklausomybės atkūrimo 1990 metais. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, TF Lietuvos

valstybės reikalams paskyrė 300,000 dol. (1.2 mln. litų).

Vyskupas Paulius Baltakis, OFM šitaip prisimena Giedraitį: „Tai vienas iš mūsų išeivijos iškilųjų patriotų, kuris rūpinosi ne tik, kad Lietuva būtų nepriklausoma valstybė, bet ir tvarkytųsi vadovaudamasi krikščioniškais principais. Juozui Giedraičiui pirmininkaujant, TF dosniai rėmė Lietuvos Katalikų Bažnyčios krikščioniško atsinaujinimo projektus: naujai išleistą 'Didįjį Katekizmą', tikybos vadovėlius, Lietuvos eucharistinį kongresą.“

...

TF ir šiandien gyvuoja ir remia paramos prašymus iš Lietuvos. TF naudoja Giedraičio vadovavimo metu sukauptas lėšas ir šių dienų TF narių aukas remti lietuviškus projektus. Giedraičio ir patriotų savanorių dėka TF toliau veikia lietuvių tautos labui.

Juozas Giedraitis (1910–2008) į amžinybę iškeliauo prieš keletą metų. Siekiant įamžinti Juozo Giedraičio nuopelnus TF ir VLIK'ui, 2010 m. TF rėmuose buvo įsteigtas atskiras fondas Juozo Giedraičio vardu. Šio Fondo tikslas yra finansiškai paremti Lietuvos kaimo moksleivius, kurie yra pavyzdingi ir pareiškia norą lankyti katalikiškas gimnazijas Lietuvoje. Pats Giedraitis gimė ir augo Lietuvos kaime, todėl jis buvo gerai susipažinęs su kaimiško gyvenimo sunkumais, žemės ūkio reikalavimais. Nepaisydamas tokių aplinkybių, Giedraitis 1930 m. baigė Raseinių gimnaziją, o 1933 m. Lietuvos kariūnų kursų karo mokykloje ir 1937 m. Ginklavimo karininkų kursų. 1938 m. Vytauto Didžiojo universitete gavo teisininko diplomą. Nuo 1922 m. priklausė Ateitininkų organizacijai.

Jonas Vainius, Tautos fondo narys nuo 1965 metų, teigia, kad prie visų minėtų Giedraičio nuopelnų TF ir VLIK'ui prisidėjo ir jo lojali ir rūpestinga žmona dr. Leonė Svilaitė Giedraitienė, kurios pastovus palaikymas teikė Juozui atramą ir pasitikėjimą savimi, ypač susidūrus su tamsiomis jėgomis, kurios dirbo lietuvių tautos nenaudai. Giedraitis buvo laimingas, sukūręs lietuvišką šeimą, užaugino sūnų Rimą (marti Kristina, anūikai Tomas ir Vincas) ir dukrą Aldoną. Kartu su žmona nugyveno 68 metus.

Siekiant paskatinti dabartinės Lietuvos kaimo moksleivius mokytis patriotinėje ir krikščioniškoje aplinkoje, įsteigtas Juozo Giedraičio fondas skirs paramą kaimo moksleiviams. Parama bus skirstoma iš Juozo Giedraičio fondo uždirbtų metinių palūkanų.

Juozo Giedraičio fondo steigėjai: vyskupas Paulius Baltakis, OFM, Jurgis Valaitis, Pranas Povilaitis, Algis Vedeckas ir Jonas Vainius – kviečia lietuvių visuomenę aukoti Juozo Giedraičio fondui (per Tautos fondą), kad Lietuvos kaimo moksleiviai galėtų įgyti patriotišką ir krikščionišką švietimą. Savo aukas prašome siųsti „Lithuanian National Foundation Inc.“ vardu adresu: 307 West 30 Street, New York, New York 10001. Savo laiške būtinai paminėkite, kad auka yra skiriama Juozo Giedraičio vardo fondui. Tai yra visos Lietuvos kaimo moksleivių fondas, kuris remia patriotišką ir krikščionišką švietimą.

Jonas Vainius – ilgametis Tautos fondo narys.

1983 metų Tautos fondo valdyba pirmoje eilėje (iš k. į d.): Aldona Katinienė, Marija Norėikienė, dr. Jadvyga Vytuvienė, Elvyra Ošlapienė; antroje eilėje: Vytautas Kulpa, Joana Pumptienė, Alina Staknienė, Birutė Lukoševičienė, valdybos pirmininkas Juozas Giedraitis.

Gyvenimo sūkuryje

INDRĖ TIJŪNĖLIENĖ

Nr. 3

Svarstoma, kokiomis sąlygomis skiriama prezidento našlės renta? Ar atsižvelgiama į turimą turtą, santuokos trukmę, nuopelnus valstybei? Verslininkė Brazauskienė pateikė prašymą paramai, nors ji turi keliais milijonais vertinamą turtą. Našlės renta būtų daugiau kaip 5,000 litų per mėnesį. Klausimą turėjo spręsti Konstitucinis Teismas ir Seimo plenarinė sesija. Tikimasi, kad Brazauskienė prašymą atsiims.

Šiuo metų laiku Lietuvoje vyko labdaros ir paramos fondo „Maisto bankas“ maisto rinkliava prekybos centruose. Per savaitgalį buvo suaukota apie 682,000 litų vertės maisto atsargų. Daugiausiai paaukojo vilniečiai. Uoliai talkino įmonė „City Service“, kurios darbuotojai savanoriavo prekybos centruose ir net savo skyriuose rengė akcijas. „Maisto banko“ direktorė Deimantė Žebrauskaitė sakė, kad Lietuvoje skursta ir maistu paramos laukia maždaug kas penktas gyventojas. Šįmet (2010 m.) mažiau aukojama brangesnių produktų kaip aliejaus ir konservų, gaudama arbatos, kavos, saldumynų.

Nors eilinis žmogus dar patiria aibes sunkumų, teigiama, jog ekonomika atsigauna, įmonės pradeda investuoti į naujas gamyklas, prekybos centrus. Žurnale „Veidas“ rašoma, kad laimi tie, kurie pradėjo investuoti krizei prasidėjus, nes tada krito statybinių medžiagų kaina, atpigo darbo jėga. Kai kurie verslininkai gavo Europos Sąjungos paramą ir tada buvo lengviau susitarti su bankais. Tačiau nepradėjusiems statybų, iš bankų anksčiau gauti garantiniai finansavimo raštai dabar jau nebegalioja.

Turintiems užsienio investuotojų užnugarį sekasi geriau, pvz., vokiečių „Šilutės drupėms“ ar Ukmergėje švedų investicijas turinčiai vėdinimo įrangos gamyklai. Vilniuje „Santaros“ slėnyje „BOD Group“ pradėjo aukštųjų technologijų tyrimų centro statybą, kur bus atliekami saulės elementų technologiniai tyrimai per įmones „Baltic Solar Energy“ ir „Baltic Solar Solution“. Veiks didžiausios pasaulyje saulės elementams gaminti skirtos įrangos bendrovės „Centrotherm Photovoltaices“ tyrimų centras. Pasaulyje tokių centrų yra tik keturi.

Gariūnų turgavietėje vyksta pasikeitimai. Naujai pastatytose prekyvietėse, po stogų išikūrė iki šiol prekiavusieji lauke. Antrame korpuse bus ne tik prekeiviai, bet ir maitinimo įstaigos. Žmonės svarsto plusus ir minusus, vyriausybės reikalavimą, kad prekeiviai išigyty kasos aparatus, vestų sąskaitybą ir mokėtų mokesčius. Kai kurie mano, kad toks reikalavimas žlugdo smulkųjų verslą.

Vilniaus Pilaitėje ir Žirmūnuose statomi „Maximos“ prekybos centrai. Žemuojuose Paneriuose kyla logistikos centras. Klaipėdoje prekybos centre „Liepa“ bus parduotuvė „Norfa“, Panevėžyje auga statybinių ir apdailos medžiagų centras. Druskininkuose, kur veikia įvairios SPA paslaugos, vilioja didžiulis vandens parkas, bus dvi slidinėjimo trasos –

lauko ir uždara. Uždaroje bus sukurti tikrų kalnų vaizdai ir sniegas, beveik nesiskiriantis nuo natūralaus.

Buvęs pramonės miestas Šiauliai atsigauna, bet įmonės neranda darbuotojų. Į eksportą orientuotiems gamintojams padėjo užsienio rinkos atsigavimas. Šiauliuose svarbi yra tradicinė pramonė, taip pat svarbus transporto ir logistikos sektorius bei žemės ūkis. Savo eksportu šiauliečiai yra įsitvirtinę Vokietijoje ir Skandinavijos šalyse.

Daug bendrovių krizės metu bankrutavo, bet stipriosios išsilaikė. Šiaulių AB „Neaustinių medžiagų fabriko“ direktorius Stanislovas Grušas sakė, kad įmonė per paskutinius metus priėmė 250 darbuotojų. Alvydas Stulpinas, UAB „Putokšnis“ vadovas, „Verslo“ žurnalistei pasakojo, kad sunku rasti specialistų, vadovaujančio personalo.

Nors Šiaulių apskrityje nedarbas siekia 13.3 proc., o registruotų bedarbių yra apie 30,000, sunku rasti norinčių dirbti. Prie to prisideda šešėlinė ekonomika ir tai, kad yra mažai vietų menkai kvalifikuotiems žmonėms.

Plečiasi Šiaulių pramoninis parkas. Iš Marijampolės atsikrausto medienos granulių gamykla, žada įsikurti užsienio kapitalo stambus sandėliavimo rinkos žaidėjas, planuojamas Šiaulių viešasis logistikos centras. Kadangi Šiauliuose yra geras tarptautinis transporto koridorius, Šiauliai gali tapti logistikos paslaugų centras.

Gaila, kai Lietuvos įmonės iškeliauja į užsienį. 2010 m. vasarą „Vakarų medienos grupė“ pasirašė sutartį investiciniam projektui Baltarusijoje, taip iškeliaavo investuojami 200 mln. litų. Čia pradeda statyti modernų plokščių gamybos ir faneros fabrikų kompleksą. Projektas vykdomas su „Ikea“. Valdybos pirmininkas nesėkmingai dėjo pastangas įmonę statyti Alytuje. Pirmo šių metų ketvirčio pabaigoje 596 Lietuvos verslininkai užsienyje buvo investavę 5.5 mlrd. litų.

Kaip jau įprasta prieš Kalėdas gausu labdaros renginių. Nustebau, kad į Vilnių dviem dienoms atvyko buvusi Danijos princesė, UNICEF Danmark globėja, grafienė Alexandra Christinos į labdaros renginį stabdyti vaikų ir motinų mirtingumą Kambodžoje. Renginį vedė aktorė Virginija Kochanskytė (Birutės Bublienės iškviesta su Rita Preikšaitė ir Melitina Diamandidi „Saulutei“ labdaringai koncertavusi Detroit ir Čikagoje).

Lietuvos operos ir baleto teatre šoko mažosios balerinos, dainavo Edmundas Seilius su žmona Kristina Zmailaite, buvo rodoma drabužių kūrėjos Dainos Urbonavičiūtės drabužiai, vyko meno kūrinių varžytinės. „Radisson Astoria“ viešbutyje grafienė surengė pietus aukštajai visuomenei. Grafienė dėkojo, kad Lietuvoje yra supratingų žmonių, kad apie 30 pietų dalyvių pasirašė memorandumą „Lietuvos moterys už gerumą be sienų“. Per dvi dienas buvo surinkta 66,200 litų. **Bus daugiau.**

CHIRURGAI

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DANTŲ GYDYTOJAI

Dr. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101
Valandos susitarus

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

www.draugas.org

DRAUGAS

4545 WEST 63RD STREET • CHICAGO, IL 60629-5532
TEL 773-585-9500 • FAX 773-585-8284
administracija@draugas.org

Kviečiame pasveikinti „Draugą“

IŠKILMINGŲ PIETŲ PROGRAMOS LEIDINYJE

2011 m. spalio 30 d., sekmadienį,
Royalty West Banquets, Willow Springs, Illinois

- ☐ Visas puslapis (8 x 5)\$200.00
- ☐ 1/2 puslapio (4 x 5)\$100.00
- ☐ 1/4 puslapio (2 x 5)\$50.00

Pridėkite savo sveikinimą ar reklamą, ar vizitinę kortelę.
Čekius rašyti: **Draugas** 4545 W. 63rd. Street, Chicago, IL 60629
Malonėkite sveikinimą su čekiu išsiųsti
iki **šeštadienio, spalio 22 d.**

Prašome pateikti šią informaciją:

Vardas ir pavardė ar organizacijos pavadinimas

Kontaktinis asmuo: _____ Tel.: (____) _____

Adresas: _____

Miestas: _____ Valstija: _____ Zip : _____

El. pašto adresas _____

Siunčiu: \$ _____

PERKA

Perku žemės ūkio paskirties žemę
Lietuvoje, tinkamą ūkininkauti. Pilnai atsiskaitau per banką prieš sudarant sandorį. Tel. **+370 616 93194**, el. paštas: **kadugiai@gmail.com**

SIŪLO DARBĄ

South side intermodal trucking
company looking for experienced
CDL drivers. 80% drop and hook.
Call Mr. White at **815-834-9090**.

SKELBIMŲ SKYRIAUS TEL. 773-585-9500

Į šiaurę, į rudens spalvų sutiktuves

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

Kas metai žiemai baigiantis noriu kur nors į pietus patraukti ir prieš laiką sutikti pavasarį. Panašūs norai apninka rudens pradžioje. Tada noriu stumtis į šiaurę ir ten sutikti besiantinantį rudenį su visa rudens spalvų magija.

Margaspalvės girios, parkai, laužų liepsnos ir dūmeliai, mėlyni ežerai, dangų siekiantys švyturiai – tai mano rudens magija. Aišku, ruduo taip pat yra derliaus nuėmimo metas. Daug kur pakelėse po suremtomis pastogėmis galima nusipirkti vaisių bei daržovių. Kai kur galima ir pačiam jų prisirinkti ar prisiskinti. Rudenį gausu derliaus mugių, vyno ragavimo švenčių, rankdarbių parodėlių. Ypač Michigan valstijoje rudenį prasideda medžiojimo metas. Šios valstijos miškai, kaip ir daugelyje kitų šiaurėje esančių valstijų, rudenį pražysta raudonomis, geltonomis, oranžinėmis ir kitomis spalvomis.

George Smolak (k.), „Legs Inn“ savininkas, spaudžia ranką Romualdui Kriaučiūnui.

Nesulaukęs rudens spalvų sėdėdamas namuose išsirengiau ekskursijai į „Medžių tunelio paveldo kelią“ („The Tunel of Trees Scenic Heritage Route“). Oficialus kelio numeris yra M-119. Tai 26.6 mylių ilgio žavingas kelio kaspinas nusidriekęs Emmet apskrityje, valstijos žemutinio pusiasalio šiaurės vakarų kampe. Tai kelelis prasideda į pietus nuo Harbor Springs miestelio ir vingiuoja į šiaurę iki Cross Village. Seniau tai buvo Chippewa indėnų takas per miškus. Kelelis bėga šalia Michigan ežero pakrantės.

Važiuojant „Medžių tuneliu“ nereikia skubėti. Taip būtų nuskriaustas aplink matomas grožis, be to, sukeltumėte pavojų gausiems dviratiniams, irgi atvykusiems pasigrožėti šimtametėmis pušimis, ąžuolais, klevais. Už jų visai čia pat tyvuliuoja didingas Michigan ežeras.

Pagal oro žemėlapius, šis rojaus kampelis šimet turėjo „pražydėti“ rudens spalvomis spalio pradžioje. Bet man ten nuvažiavus, tie šimtamečiai miškai apie tai nežinojo ir ramiai žaliavo. Teko nepasiduoti ir toliau į šiaurę stumtis. Prieš tai sustojau Cross Village esančiame „Legs Inn“ restorane. Tai populiaris užėiga įkurta George Smolak, emigranto iš Lenkijos. Kurį laiką padirbęs automobilių pramonėje Detroit ir Čikagoje, jis galutinai įsikūrė Cross Village. Čia jis darbavosi miško pramonėje, grožėjosi jį supančia gamta, ypač miškais, uolėtais ežero krantais. Apie 1920 m. iš akmenų pradėjo statyti nepaprastai įdomų pastatą, kuriame pats apsigyveno. Šalia turėjo indėnų rankdarbių parduotuvę. Vėliau pristatė restoraną. Vidų puošė rankų darbo drožiniai, skulptūros, keturi židiniai iš akmenų.

Dabar ši pasakiška vieta yra jau trečios kartos rankose. Restoranas specializuojasi lenkiškuose patiekaluose. Apie šią vietą anksčiau rašiau. Dabartiniam savininkui Stanley Smolak pasiūniau to rašinio iškarpa, prirašydamas, kad ketinu ten šį rudenį vėl apsilankyti. Nuvykęs nustebau, kiek daug automobilių buvo privažiavę! Įėjus į vidų paaikšėjo priežastis. Užsirašius reikėjo bent pusvalandį laukti, iki atsiras tuščias stalas. Susiradau savininką George Smolak, kuris prisiminė mano jam atsiųstą rašinį, dar pridurdamas, kad šią vasarą turėjo porą lietuvių darbininkų iš Lietuvos. Paklausė, ar planavau valgyti. Planavau, bet jam paaiškinau, kad nebuvau pasiruošęs pusvalandį stalo laukti. Tada jis rado išeitį, pakviesdamas būti jo svečiu ir mane pasodindamas bare. Gavau valgių meniu. Kai grįžo, šiek tiek daugiau pasikalbėjome. Jis į Ameriką atvyko 1963 metais. Po to baigė inžinerijos studijas IIT Čikagoje. Jis žinojo, kad ten pat yra studijavęs ir vėliau Lietuvos prezidentu tapęs Valdas Adamkus.

Užkandęs stūmiausi į šiaurę – iki Straights valstijos parko, esančio jau šiauriniame Michigan pusiasalyje, St. Ignace miestelyje. Parkas išsidriekęs ant Huron ežero kranto. Nuo pa-

Mackinac tiltas, jungiantis abu Michigan valstijos pusiasalius.

Romualdo Kriaučiūno nuotr.

krantės matosi didingas Mackinac tiltas, jungias aukštutinį ir žemutinį pusiasalį. Tai penkių mylių ilgio tiltas, laikomas vienu iš moderniosios inžinerijos „stebuklų“. Parke susikūriau lauželį, ant kranto sėdėdamas grožėjausi vaizdu, bet vis dar pasigedau rudens spalvų. Prie lauželio teko susipažinti su kitu stovyklautoju, fizikos profesoriumi. Mano nustebimui, radome daug bendrų temų. Kitą rytą patraukiau į šiaurę, kiek galėjau, neišvažiuodamas iš Amerikos.

Į šiaurę nuo St. Ignace nuotaika pradėjo kilti. Vis dažnėjo ir daugėjo rudens spalvomis nudažytų miškų plotų. Planavau apsinakvoti Muskallonge valstijos parke, turinčiame visus stovyklavimo patogumus. Tik ten nuvykęs sužinojau, kad šis parkas nėra ant Superior ežero kranto, bet bent pusę kilometro nuo jo, prie kito ežeriuko. Nusivylimą mano veide pastebėjusi parko patarnautoja paminėjo, kad už keleto minučių kelio į vakarus yra Lake Superior valstijos giria, o ten esančios stovyklavietės yra ant mano geidžiamo ežero kranto. Tačiau ten nebuvo jau minėtų patogumų. Už poros minučių jau sėdėjau po senu ąžuolu, visai ant Superior ežero kranto. Už dviejų sklypelių buvo kiti stovyklautojai – iš Wisconsin valstijos. Su vienu vyru susipažinau. Už poros valandų jis mane pakvietė prisijungti prie jų jau užkurto laužo pabendrauti.

Nuo šios stovyklavietės iki kito miestelio – Grand Marais teko va-

žiuoti labai labai nudėvėtu, žvyruotu keleliu. Dvidešimt mylių važiavau beveik valandą! Iš ten pasukau tiesiai į pietus ir grįžau į civilizciją. Tik paminėsiu, nors šį kartą ten nevažiavau, „Pictured Rocks National Lakeshore“ prie Munising miestelio, toliau į vakarus nuo Grand Marais. Tai gamtos „stebuklas“, kur uolos ant ežero kranto „nudažytos“ įvairiomis gamtos sugalvotomis spalvomis! Geriausia jas pamatyti iš turistinio laivelio.

Būtinai noriu paminėti „Seney National Wildlife Refuge“ („Seney gamtos draustinis“). Čia vis užsuku, kai pro šalį važiuoju. Tai 1935 m. įsteigtas ir pastatytas draustinis paukščiams. Anksčiau ten buvo raištai, o dabar yra specialiai sukurti ar iškasti ežerėliai, pelkės, miškeliai. Žodžiu, tai – rojus laukiniams paukščiams. Motorizuotiems žmonėms per draustinį yra nutiestas septynių mylių ilgio vingiuojantis kelias, kur daug ką gražaus ir įdomaus galima pamatyti lėtai važiuojant. Pagal metų laikus, čia galima pamatyti žasų, ančių, gervių, gulbių, narų, daugelį čiulbančių paukščių. Iš žvėrių paminėtini bebrai, juodosios meškos, stirnos, lapės, žebenkščiai ir vėžliai.

Taigi su malonumu galiu skaitytojams pranešti, kad ruduo, oficialiai prasidėjęs rugsėjo 23 dieną, pamažu atkeliauja į pietus. Visa tai savo akimis mačiau, nors dėl to reikėjo į šiaurę apie šešis šimtus kilometrų nusbastyti.

2,8 proc. deficitas – valstybės anoreksija ar vaistai nuo TVF?

Atkelta iš 3 psl. mokėti stublinaimai dideles, nepakeliamas palūkanas. Jei biudžetas vėl viršytų 3 proc., finansų rinkos nesismulkintų ir laikytų tai įrodymu, kad Lietuva nesugeba sukurti tvarios, patikimos finansų sistemos. O tokiai šaliai neskolinama. Dabar Lietuva neturi skolintis, bet gegužę reikės atnaujinti milijardo eurų obligacijų emisiją.

Lietuva atseit gali rinktis – arba turi pati suvaldyti biudžeto deficitą, arba kreiptis į TVF dėl paramos, jei

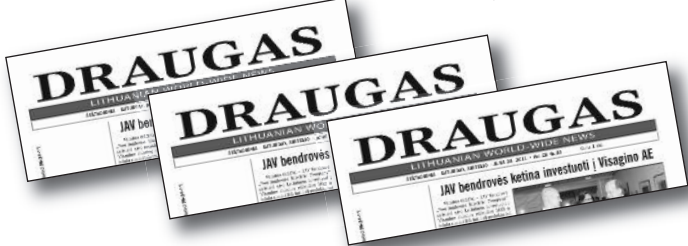
nepasisektų išplatinti obligacijų emisijų. Galima diskutuoti, ar Lietuvai būtų naudinga gauti paskolą iš TVF, tačiau neginčytina, kad TVF taupymo režimas būtų griežtesnis negu dabartinis. Štai kur slypi 2,8 proc. magija.

Nemokėdami ar nenorėdami tinkamai paaikškinti taupymo priežasčių, konservatoriai padarė meškos paslaugą ne tik sau ir Vyriausybei, bet ir valstybei.

Alfa.lt

„DRAUGO“ PRENUMERATOS VAJUS

Naujiems prenumeratoriams taikoma 20 proc. nuolaida – metinė laikraščio prenumerata kainuoja tik 120 dol.

Užsakykite „Draugą“ sau ir tiems, kurie dar jo neskaito. Nudžiuginkite jaunas šeimas, gimines, pažįstamus švenčių, gimtadienių ar kitomis progomis, padovanodami jiems laikraštį.

Čekius rašykite „Draugas“ ir siųskite adresu:
4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629.

Neskaitykit!

Kaip vyrai savo litus blaško,
Neužtikę to tikrojo taško —
Be specialisto medžiagą jie mėgina pirkti,
O paskui gailis ir norėtų verkti.
Siuvėjas Žygas patarėju imas būti
Ir dar geriau, neg Kaune Jums pasiūti.
Biržuose jis dirbtuvę turi savo,
Kurs prieš karą Rygoj praktikavo.
Su pagarba Jonas Žygas,
vyrjškų rūbų siuvimo specialistas.
Biržai, Rotušės g-vė 39, savi namai.

Kaip biržiečiai reklamuodavo paslaugas „Biržų žiniose“

ANTANAS SEIBUTIS

Reklama (prancūziškai „reclame“, lotyniškai „reclamo“ – rėkiu), kaip objektas, yra informacija, skirta paveikti būsimus pirkėjus, vartotojus ar jų grupę, atlikti įvairius veiksmus, susijusius su prekės ar paslaugos pirkimu ir vartojimu.

Reklamos tikslams pasiekti pasirenkami vienokie ar kitokie reklamos būdai. Pažiūrėkime, kaip, kas ir koku būdu buvo reklamuojama Biržuose 1922–1934 m. leistose „Biržų žiniose“. Štai vyriškų rūbų siuvimo specialistas Jonas Žygas, nors ir žaismingai prašo neskaityti, tačiau eilėmis prabyla į skaitytojus ir būsimus klientus.

Astravo dvaras vilioja iš karto dviguba paslauga, kviečia karšti ir verpti vilnas, tikina, kad tai patogi vieta žmonėms ir arkliams. Kartu kviečia ir informuoja, kad čia yra ir kergimo punktas, kur aptarnaujami

„ardėnų eržilai, jorkširų kuiliai (tekiai), holandų ir fiunų veislės builiai“. Atvykę į vilnaverpę, užsukit ir čia!

Žinomas Biržų fotografas Boruchas Michelsonas reklamuoja savo fotografiją, įkurtą dar 1898 m.: „dailiai didina rankomis ir fotografijos pagalba paveikslus“ bei meta neatremiamą kozirį – „blogas oras fotografuoti nekenkia“.

Vyriškų ir moteriškų rūbų siuvėjas J. Valkiūnas skebiasi baigęs Petrapilio kirpimo akademiją, galis to mokyti siuvėjus ir siuvėjas. Čia siuvama karakuliniai, pliušiniai, šilkiniai paltai ir visokie kostiumai, net „frakai ir kunigiški sutonai“.

Biržuose reklamuojama ir kitos valstybės Latvijos įmonė. A. Baliūnienė siūlo Rygos mezgimo dirbtuvės Biržuose paslaugas, sąžiningą atlikimą ir prieinamas kainas, netgi priima mokinius. Netikintieji – prašome įsitikinti!

B. Michelsono fotografija

[kurta 1898 metais. Biržai, Ligoninės gatvė 1 Nr.
Alieka visus fotografijos darbus naujausiais būdais
įvairiame popierinje.
Dailiai didina rankomis ir fotografijos
pagalba paveikslus.
FOTOGRAFUOJA IR NAMIE.
Blogas oras fotografuoti nekenkia.

RYGOS MEZGIMO DIRBTUVĖ

BIRŽUOSE

priima ir atlieka įvairius mezgimo darbus.
Darbas atliekamas greitai, sąžiningai ir
priinama kaina.
—== Priimami mokiniai ==—
PRAŠOME ĮSITIKINTI.
A. BALIŪNIENĖ, Biržai, Pasvallo g-vė Nr. 7.

IEŠKO DARBO

* **Vyras ieško** žmonių priežiūros darbo. Tel. 262-716-5333.

* **Moteris ieško** (perka) žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Gali pakeisti savaitgaliais. Tel. 708-945-1117.

* **Vyras**, turintis JAV pilietybę, laisvai kalbantis angliškai, be žalingų įpročių, ieško žmonių priežiūros

darbo. Galimi įvairūs variantai. Tel. 224-235-2345.

* **Moteris**, gyvenanti Palos Hills, ieško papildomo šeštadieniais ar įstaigų valymo darbo. Tel. 708-220-3202.

* **Moteris ieško** senelių priežiūros darbo su gyvenimu ar su grįžimu namo. Gali išleisti atostogų. Tel. 708-833-0417.

A † A

JUOZUI BRIZGIUI

iškeliavus į amžinybę, dalinamės skausmu ir kartu liūdime su jo žmona ALDONA, sūnumis RAIMUNDU ir MARIUMI, jų žmonomis bei anūkais, broliu PETRU su šeima ir visais artimaisiais.

Amber Terrace, Lemont kaimynai:
Česlova Bačinskienė
Vaclava ir Klemensas Polikaičiai
Ona Čepelienė
Pranutė Skruodienė
Irena Boreišienė
Stasė Miliauskienė
Regina Sabaliūnienė
Genovaitė Juodikienė
Irena Putrienė
Grazina ir Gediminas Kazėnai
Dalia Barzdukaitė
Irena Barzdukienė
Vladas Ruzga
Raminta ir Vladas Sinkai

LIETUVIŲ FONDO AUKOTOJAI

Nuoširdžiai dėkojame
2011 m. rugsėjo mėn. Lietuvių Fondo aukotojams, kurių dosnumo dėka, LF kapitalas padidėjo **\$3,415.00** suma!

Remkime Lietuvių Fondą ir išsaugokime lietuviybę ateinančioms kartoms!

Mūsų tauta – mūsų ateitis.
LF Vadovybė

\$5.00

de Sa Pereira, Moacir, MA (\$135).

\$10.00

Butkevičius, Rimantas ir Elga, MI (\$20); Kizlauskas, Kazimieras ir Liolė, MI (\$250); Kuolas, Augis, WA (\$260); Savickienė, Daiva, CA (\$360); Velo Berkovic, Nicolas, (\$210).

\$20.00

Paalksnis, Edmundas ir Jolanta, MI (\$30); Šalčiūnas, Jeronimas, (\$280).

\$25.00

Šalčius, Antanina, CT (\$40); Tomkutė, Milda, CA (\$775).

\$40.00

Zaviskas, Janutė, ME (\$290).

\$50.00

Bimbiris, Alfons, ID (\$150); Bučmienė-Augulytė, Vida, OH (\$600); Daugėla, Stasė, NH (\$770); Dundzila, Antanas, FL (\$2,050); Grybinas -Lee, Dalia, CA (\$100); Gureckas, Algimantas P. ir Virginija MD (\$450); Marchertas, Algirdas ir Raminta, IL (\$650); Neverauskas, Vita, MI (\$1,120).

\$100.00

Bieliauskas, Mindaugas ir Vida, IL (\$150); Čeponytė-Balis, Jurgita, PA (\$200); Gečas-McCarthy, Irena, NY (\$700); Giedraitis, Kastytis ir Rita, MI (\$810); Klorė, Arvydas ir Birutė, CA (\$275); Kuolas, Almis ir Danguolė, MA (\$5,700); Laniauskas, Dr. Marius ir Eglė, OH (\$950); Lukas, Rimas ir Rachael B, IL (\$100); Radzevičienė, Dr. Snieguolė, IN (\$900); Rajeckas, Donna V., CA (\$100); Raulinaitis, Julius ir Irena, CA (\$950); Setcavage, James ir Dorothy, PA (\$600); Stockus-Vilkaitė, Alma, CA (\$125); Trumpjonas, Vilius ir Danutė, IL (\$630); Van Note-Vainauskas, Vida L., CA (\$400); Wallace, Joseph ir Milda, PA (\$150).

\$110.00

Griškelis, Rimantas ir Regina, IL (\$3,610).

\$120.00

Kamantas, Vytautas ir Gražina, MI (\$4,235).

\$500.00

JAV LB Waukegan/Lake County Apylinkė, IL(\$4,725), Mickus, Tadas ir Meilė, VA(\$2,150).

(Skliausteliuose – iš viso įnešta į LF asmeninę narystę)

LF narystė padovanota: kun. Antanui Saulaičiui 50 metų jubiliejaus jėzaus draugijoje proga.

Nauji LF nariai: Amerikos lietuvių kultūros archyvas ALKA (CT); Marytė Černiūtė (IL); Vida ir Mindaugas Bieliauskas (IL); Dalia Grybinas Lee (CA); Mary Agnes Mikalauskas (OH); Donna V. Rajeckas (CA); Paulius Vertelka (IL); kun. Antanas Saulaitis (IL); Alma Vilkas Stockus (CA); Austė Treška (MI); Saulė Treška (MI); Emilija B. Vengianskas (MI); Milda ir Joseph Wallace (PA).

Nauji LF nariai-kandidatai: Rimas J. Lukas (NJ); Celia Ramunė Lukas (IL); Nico Žaibas Lukas (IL); Dalia Račkienė (MI); Tomas Povilanskas (IL); Antanina Šalčius (CT); Tavas Astas Lattimer (IL);

- Įsirašykite ir įrašykite artimuosius į Lietuvių Fondo narius.
- Pažymėkite svarbias progas LF įnašais - gimimus, krikštynas, gimtadienius, mokslo baigimus, šventes, vedybas, jubiliejus.
- Atminimo įnašais pagerbkite mirusiuosius.
- Rašydami testamentus, bent dalį turto palikite Lietuvių Fondui.

Priimame kreditines korteles

LIETUVIŲ FONDAS – LITHUANIAN FOUNDATION, INC.
A NOT-FOR-PROFIT TAX EXEMPT ILLINOIS CORPORATION
Fed. ID# 36-6118312
14911 127TH ST., LEMONT, IL 60439, USA
Tel. 630-257-1616 – admin@lithfund.org –
www.lithuanianfoundation.org

IEŠKO DARBO

* **Moteris ieško** darbo kas antrą savaitgalį. Siūlyti įvairius variantus. Tel. 708-691-1906.

* **Vidaus ir lauko** dažymo darbai. Patirtis. Tel. 773-550-1867.

* **Pensininkas** ieško išsinuomoti „basement“ ar pigaus buto. Rimas, tel. 773-790-7042.

* **Moteris**, turinti patirties, ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu lietuvių ar rusų šeimose. Tel. 708-422-6514 arba 708-560-6902.

* **Moteris ieško** žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Galimi pakeitimai ar gali išleisti atostogų. Tel. 773-808-0011.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **Spalio 23 d. Lietuvių dailės muziejuje**, Pasaulio lietuvių centre, 12:30 val. p. p. vyks M. K. Čiurlionio 100-ųjų mirties metinių paminėjimas. Visus kviečia „Saulutė“, Lietuvos vaikų globos būrelis.

■ **JAV LB Cicero apylinkė spalio 23 d.**, sekmadienį, po lietuviškų šv. Mišių Šv. Antano bažnyčioje, 10 val. r. parapijos kavinėje visus vaišins karštais pietumis. Kviečiami parapijos nariai ir svečiai. Visi nuoširdžiai laukiami.

■ **Lapkričio 13 d., sekmadienį, Jaunimo centro** Moterų klubas vėl keps mielinus blynus. 10:30 val. r. – šv. Mišios koplyčioje, po Mišių Jaunimo centro kavinėje vaišinsimės meliniais blynais su obuoliene. Kviečiame visus, savo buvimu paremsite Jaunimo centrą.

■ **Marijos Remienės antrosios knygos** „JAV lietuvių kultūros keliuose“ sutiktu vės įvyks lapkričio 13 d., sekmadienį, 1 val. p. p. Lietuvių dailės muziejuje, PLC, Lemont. Programoje dalyvaus rašytoja, buvusi „Draugo“ vyr. redaktorė Danutė Bindokienė ir „Draugo“ bendradarbis dr. Romualdas Kriaučiūnas. Popietę globoja vyr. skaučių būrelis „Sietuva“.

■ **Jaunimo centro valdyba praneša**, kad tradicinė, kasmetinė lėšų telkimo vakarienė vyks 2011 m. gruodžio 4 d. Jaunimo centro didžiojoje salėje (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636) Maloniai prašome organizacijas dalyvauti šiame renginyje ir tą dieną nekelbti savo renginių.

IŠ ARTI IR TOLI...

■ **Lietuviai atlikėjai pianistas Andrius Žlabys** ir violončelistė Giedrė Dirvanauskaitė dalyvauja festivalio „White Light Festival“ programoje. Spalio 22 d. 7:30 val. v. Alice Tully Hall, Starr Theater (Broadway ir 65th St. sankirtoje) drauge su žinomu smuikininku Gidon Kremer jie atliks J. S. Bach, S. Gubaidulina, D.

Šostakovič ir V. Silvestrov kūrinis.

■ **Dainininkas Radži koncertuos spalio 29 d.**, šeštadienį, 8 val. v. Lenkų kultūros fondo salėje (177 Broadway Clark, NJ 07066). Norinčius įsigyti bilietus prašoma skambinti tel. 732-713-5108 (Žilvinas) arba rašyti el. paštu zilvis_bublis@yahoo.com

■ **Kasmetinis Lietuvos vyčių mirusiųjų** prisiminimas vyks sekmadienį, lapkričio 6 d. Visų Šventųjų/Šv. Antano bažnyčioje, 518 West 28th Pl., Chicago, IL, 60616. Mišių pradžia 11:30 ryto. Po šv. Mišių norintys galės užkąsti restorane „Al Teatro“ (1227 W. 18th St., Chicago, IL 60608). Vietas užsisakyti prašoma pas Mary Beth Slakis 708-337-0193 iki spalio 29 d. Visų Mid-America rajono kuopų pirmininkai prašomi pasikambinti 16-tos kuopos pirmininkui Petriui P. Žansaičiui tel. 773-363-2023 ir pranešti mirusiųjų savo kuopos narių pavardes.

■ **LR ambasadorius JAV ir Meksikai Žygimantas Pavilionis**, susirūpinęs Neringos stovyklavietę ištikusia nelaime, praveria ambasados Washington, DC duris ir gruodžio 3 d., 6-8 val. v. kviečia atvykti į JAV sostinę pasiklausti Dariaus Shubert koncerto ir paremti stovyklą.

■ **Artėja Kalėdos, šventinio šurmilio ir** dovanų metas. Kviečiame užsukti į tradicinę Kalėdinę mugę, kuri vyks gruodžio 10–11 dienomis, šeštadienį ir sekmadienį, nuo 9 val. r. iki 3 val. p. p., Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje, Lemont. Norinčius prekiauti, prašome skambinti į PLC raštinę tel. 630-257-8787 ir užsisakyti stalus.

Pirkis Žmuidzinavičiaus,
Rimšos, Vizgirdos ir Kasiulio
tapybos darbus.
Tel. 708-349-0348.

Draugo fondo Kontrolės komisija (iš kairės): Vida Sakevičiūtė, Antanas Paužuolis ir Sigutė Užupienė.

**Draugo fondo narių suvažiavimas
vyks š. m. lapkričio 12 d. 10 val. r.**
Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre
5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636
Kviečiami DF nariai ir „Draugo“ skaitytojai.

LR ambasadorė
Kanadoje
Gintė Damušytė
susitiko
su Kanados
Bendruomenių rūmų
Užsienio reikalų
komiteto (URK)
pirmininku Dean
Allison aptarti
artėjantį Estijos,
Latvijos ir Lietuvos
URK pirmininkų vizitą
Kanadoje, kurio metu
bus paminėtas
Baltijos valstybių ir
Kanados diplomatinės
santykių atkūrimo
dvidešimtmetis.
Vizito programą
koordinuoja
LR ambasada
Kanadoje.

LR ambasados Kanadoje nuotr.

Šių metų rugsėjo 18 d. Lemont veikė Tarnysčių mugė. Tarp daugybės kitų organizacijų matėsi ir laikraščio „Draugas“ stalias. Laikraščio skyrelio „Ateitininkų kelias“ redaktorė Vida Kuprytė aktyviai skatino susirinkusiuosius skaityti ir prenumeruoti „Draugą“.

Ramunės Kubiliūtės nuotr.

Renginiai Philadelphia, PA

■ **Spalio mėnesį Philadelphia** arkivyskupija kiekvieną sekmadienį skaičiuoja mišių lankytojus visose parapijose. Surinkusi duomenis, vadovybė nuspręs, kurias parapijas, dėl mažo tikinčiųjų skaičiaus, kitais metais tikslinga uždaryti. Jūsų dalyvavimas sekmadieniais šv. Mišiose padės užtikrinti Šv. Andriejaus lietuvių parapijos ateitį.

■ **Spalio 30, lapkričio 20 ir gruodžio 18 dienomis**. – Šv. Andriejaus parapijoje (19th and Wallace Streets, Philadelphia, PA 19130) vyks Jaunimo šv. Mišios.

■ **Šiaulių miesto berniukų choras „Da-**

gilėlis“ spalio 29 d. 7:30 val. v. giedos Šv. Andriejaus bažnyčioje (19-ta ir Wallace St. sankryža, Philadelphia, PA).

■ **Lietuvių namų metinė mugė** vyks lapkričio pirmąjį savaitgalį (5–6 dienomis) Lietuvių namuose (2715 E. Allegheny Ave., Philadelphia, Pa 19134). Pelnas bus skirtas Lietuvių namų ir Kultūros centro remontui ir pagerinimo darbams.

■ **Lapkričio 15 ir gruodžio 13 dienomis** nuo 7 val. v. iki 9 val. v. Lietuvių namų Kultūros centre (2715 E. Allegheny Ave., Philadelphia, Pa 19134) vyks „Gintarinių šaknų“ klubo susirinkimai.

SKELBIMAI

Advokatas Jonas Gibaitis

30 metų darbo patirtis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 8:30 v.r. iki 5 v.p.p.
Šeštad. 8:30 v.r. iki 12:30 v.p.p.
www.johngibaitis.com
gibaitis@aol.com

Advokatas VYTENIS LIETUVNINKAS

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)

Tel. 773-284-0100

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS

6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

Namams pirkti paskolas
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747